

ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΚΟΡΟΒΕΣΗΣ

TANGO BAR

ΘΕΑΤΡΟ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

«ΓΝΩΣΗ»

Το βιβλίο *Tango Bar* του Περικλή Κοροβέση κυκλοφόρησε το 1988 από τις εκδόσεις Γνώση.

Τον Δεκέμβριο του 2009, και αφού ο εκδοτικός οίκος είχε κλείσει, ο συγγραφέας αποφάσισε να επανακυκλοφορήσει διαδικτυακά το βιβλίο που εντωμεταξύ είχε εξαντληθεί.

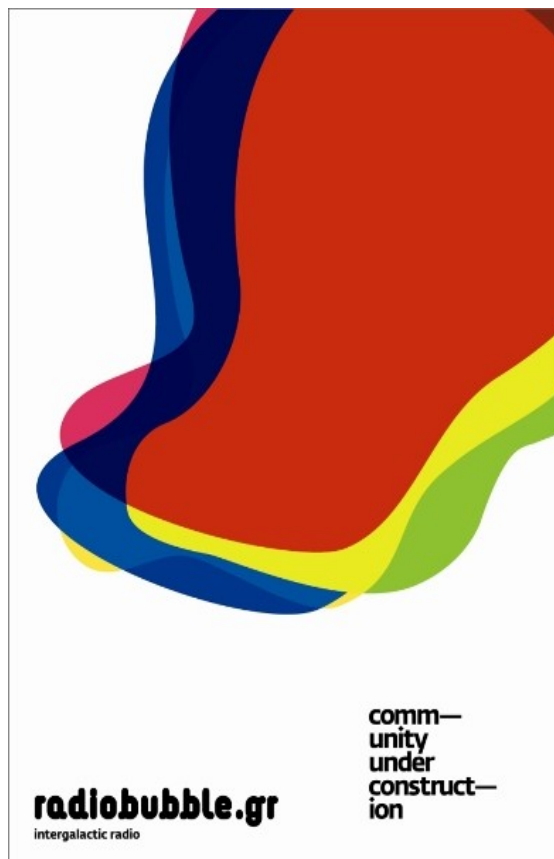
Αυτή τη φορά, με άδεια των [creative commons](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/gr/) και τη συνεργασία της ανοικτής διαδικτυακής ραδιοφωνικής κοινότητας [radiobubble.gr](http://www.radiobubble.gr)

Το βιβλίο σε μορφή pdf βρίσκεται στη διεύθυνση www.radiobubble.gr/tangobar

Μέσω του [radiobubble](http://www.radiobubble.gr) κυκλοφορεί ήδη από τον Απρίλιο του 2009 και το βιβλίο “Επιχειρήσεις Ιουδήθ” του συγγραφέα το οποίο μπορείτε να βρείτε στη διεύθυνση <http://www.radiobubble.gr/Ioudith>

Και οι δύο αυτές εκδόσεις αποτελούν πιστά αντίγραφα της πρωτότυπης έκδοσης.

Τη σειρά ραδιοφωνικών εκπομπών “Εξομολογήσεις” του Περικλή Κοροβέση μπορείτε να τη βρείτε [εδώ](#)

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/gr/>
[Attribution-Noncommercial-No Derivative Works](http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/gr/)

3.0 [Ελλάδα License](#)

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΣΕ ΜΠΟΥΚΑΛΙ ΣΤΟΝ ΩΚΕΑΝΟ

Τα δύο θεατρικά έργα, το *Tango Bar* και το *Επιχείρησις Ιουδίθ* προσφέρονται δωρεάν μέσω του *radiobubble*. Δεν θα πρέπει να θεωρηθεί σαν μια απλή πράξη γενναιοδωρίας, αλλά, περισσότερο, σαν ένα σημείωμα σε ένα μπουκάλι που ρίχνει κάποιος ναυαγός στον ωκεανό.

Κατ' αρχήν κανείς δεν μου ζήτησε να τα γράψω. Ήταν μια μοναχική δουλειά, στο περιθώριο του ελεύθερου χρόνου που μου έδινε ο βιοπορισμός. Και συνήθως όταν γράφεις για σένα, κατά κανόνα οι άλλοι σε θεωρούν ψώνιο. Κατόπιν, είτε γράφεις ένα βιβλίο, είτε ένα θεατρικό έργο και ακόμα χειρότερα μια ποιητική συλλογή θα πρέπει να το υποβάλλεις κάπου. Και πάντοτε αυτοί του «κάπου» ξέρουν πολύ καλύτερα από σένα. Και αν δεν σε αγνοήσουν παντελώς -αυτό είναι και το πιο σύνηθες- μπορούν να βρουν ότι παρουσιάζεις κάποιο ενδιαφέρον, αλλά πρέπει να «καταλάβεις» αυτά που σου λένε οι σοφοί της αγοράς για να εκδοθείς..

Ευτυχώς στη δικιά μου περίπτωση σχεδόν τα πάντα έγιναν από τύχη. Και ειδικά για αυτά τα δύο έργα οφείλονται πολλά στο λαγωνικό του ελληνικού θεατρικού έργου, τον Αντώνη Αντωνίου και την πολύτιμη συνεργάτριά του, στη ζωή και το θέατρο, Νατάσα Ασίκη, που διακινδύνευσαν δύο θεατρικές σεζόν για να τα ανεβάσουν. Ας δεχτούν από δω, για μια ακόμη φορά, τις ευχαριστίες μου.

Ελεύθερη διακίνηση λοιπόν στο διαδίκτυο! Προσωπικά πιστεύω πως πρέπει να καταργήσουμε το κέρδος και να το αντικαταστήσουμε με την προσφορά. Μήπως κάθε φορά που τραγουδάμε Μότσαρτ ή Βαγγέλη Παπαζογλου πληρώνουμε δικαιώματα; Είναι σίγουρο πως ο δημιουργός πρέπει να πληρώνεται γιατί κάνει ένα μεροκάματο, όπως όλοι οι άλλοι. Βάλτε όμως το ερώτημα αν η καλλιτεχνική δημιουργία είναι μεροκάματο. Μπορεί κάποιος να πλουτίζουν απ' αυτή τη δημιουργία, αλλά κατά κανόνα τότε και πόσο πληρώνεται ο δημιουργός;

Δωρεάν προσφορά λοιπόν! Μπορούμε να το πούμε κλείνοντας αυτό το σύντομο σημείωμα. Είναι ο ασφαλέστερος τρόπος για να συναντήσεις κάποιους που αγαπάς και σε αγαπούν. Χωρίς καμιά διαμεσολάβηση!

Περικλής Κοροβέσης

2009

κάτω από το πληκτρολόγιο υπάρχει θάλασσα...

Η ελεύθερη διακίνηση πνευματικών έργων, αυτή που δεν υποκλίνεται στην έννοια του κέρδους, δε δημιουργήθηκε με τις άδειες των *Creative Commons* ή του *Copyleft*. Ούτε η έννοια της κοινότητας δημιουργήθηκε με το διαδίκτυο. Οι “νέες αυτές έννοιες”, αποτελούν σταθερές αξίες της παράλληλης πραγματικότητας που καλλιτέχνες σαν τον Περικλή δημιουργούν εδώ χρόνια. Με την εμμονή τους να αντιμετωπίζουν την τέχνη ως επαναστατική ενέργεια. Και με την αίσθηση της αόρατης κοινότητας που θα εφορμήσει από το κάθε πνευματικό έργο σε νέες δημιουργίες.

Μιλώντας στον Περικλή για όσους εδώ και χρόνια προσφέρουν τα έργα τους “ελεύθερα” στο διαδίκτυο, τουμίλαγα για ιδέες που γνώριζε πολύ καλά πριν από μένα. Μιλώντας του για τα “νέα Μέσα”, τις διαδικτυακές κοινότητες, τα *social networks*, τη δημοσιογραφία των πολιτών και τα *blogs*, μετέφραζα άτσαλα στη σύγχρονη διαδικτυακή αργκό όσα λέει και πράττει απ' τη στιγμή που έγραψε το πρώτο του βιβλίο.

Στο *radiobubble*, η εκπομπή του “Εξομολογήσεις”, καταλήγει πάντοτε σε έναν χείμαρρο από “ρε 'συ δε χρειάζονται λεφτά για να κάνουμε...” και “αφού μπορούμε μόνοι μας, γιατί να μη φτιάξουμε...”.

Η κυκλοφορία των βιβλίων “Επιχείρησις Ιουδήθ” και “*Tango Bar*” στο διαδίκτυο είναι απλά μια αρχή...

Ένας μανιώδης εραστής της τυπωμένης γραμματοσειράς, της μυρωδιάς και της αφής του χαρτιού, της δυνατότητας να βουτήξεις με το χέρι και να εκσφενδονίσεις προς το σύμπαν τις ιδέες σου υπό μορφή βιβλίου, διαπράττει με αυτές τις διαδικτυακές εκδόσεις, μια ιστορική απιστία. Για χάρη της δυνατότητας του να έχουν το έργο όλοι. Χωρίς να είναι αναγκασμένοι να πληρώσουν για αυτό. Για να στροβιλιστούν ξανά οι ιδέες στο γαλαξία. Αυτή τη φορά το διαδικτυακό.

Το “χάσμα των γενεών” είναι ανοησία. Αφού κάτω από την ασφαλτο υπάρχει παραλία, κάτω από το πληκτρολόγιο υπάρχει θάλασσα...

για την ανοικτή ραδιοφωνική κοινότητα

ραδιοβιβλίε
(και πολύ χαρούμενος τελικά)
Αποστόλης Καπαρουδάκης

«ΓΝΩΣΗ» – ΘΕΑΤΡΟ

ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΚΟΡΟΒΕΣΗΣ
TANGO BAR

ΑΛΛΑ ΕΡΓΑ

ΑΝΘΡΩΠΟΦΥΛΑΚΕΣ (μαρτυρία), Rabén & Sjögren – Επαναστατικές Εκδόσεις, Στοκχόλμη 1969· β' έκδοση, Βέργος, Αθήνα 1974· γ' έκδοση, Κάλβας, Αθήνα 1983.

ΚΟΙΝΟΣ ΤΟΠΟΣ (κείμενα), Εκδόσεις 58 × 86, Αθήνα 1976.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΣΤΙΤΑ + ΤΣΑΑΑΤ (Είκοσι πέντε κείμενα του Περικλή Κοροβέση – Δεκατρείς ζωγραφίες του Χρόνη Μπότσουγλου), εκδόσεις Ιθάκη, Αθήνα 1980.

ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΟ ΝΗΣΙ Η ΘΑΛΑΣΣΑ (μυθιστόρημα), εκδόσεις Ιθάκη, Αθήνα 1982.

Η ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΖΩΩΝ (μουσικό παραμύθι), Γνώση, Αθήνα 1983 (μουσική Γιώργου Κουρουπού, δίσκος-κασέτα CBS).

Ο ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΚΑΙ Η ΜΑΡΔΙΤΣΑ (παραμύθι), με εικονογράφηση Κλ. Δίγκα, εκδόσεις Γνώση, Αθήνα 1986.

ΑΤΑΜ ΑΛ'ΑΚ (μουσικό παιδικό θέατρο – μουσική Π. Περράκη), α' παράσταση: Καλαμάτα, 15 Αυγούστου 1987.

ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΚΟΡΟΒΕΣΗΣ

TANGO BAR

Θεατρικό έργο σε δύο μέρη

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΓΝΩΣΗ»
ΑΘΗΝΑ 1988

*Στη μνήμη του Κώστα Στυλιάρη
και του Νίκου Σκυλοδήμου*

ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΦΩΝΤΑΣ

Μπάρμαν, πρώην ηθοποιός

ΛΑΚΗΣ

Μέθυσος, συγγραφέας που δέ γράφει πιά

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

Μουσική κιθάρας που αρχίζει με το σβήσιμο των φώτων («Tango» του Albeniz με τον John Williams). Ένα μοντέρνο μπαρ, μ' αργεντινική ατμόσφαιρα, στη σύγχρονη Αθήνα. Έχει κλείσει, η ώρα είναι προχωρημένη, και ο μπάρμαν, ο Φώντας, είναι στο ταμείο και κάνει λογαριασμούς μ' ένα μικρό υπολογιστή, καπνίζει και πίνει ουίσκι. Ο Λάκης απ' έξω χτυπάει την πόρτα. Ο Φώντας κοιτάζει το ρολόι του και συνεχίζει τους λογαριασμούς. Ο Λάκης ξαναχτυπάει.

ΦΩΝΤΑΣ: Ο Λάκης... (Διστάζει ν' ανοίξει, συνεχίζει τους λογαριασμούς.)

ΛΑΚΗΣ: Φώντας, 'γώ είμαι! (Ο Φώντας κοιτάζει προς την πόρτα, χωρίς να κινηθεί.) Φώντας, εγώ είμαι, άνοιξε! (Ο Φώντας πηγαίνει προς την πόρτα, κοντοστέκεται και γυρίζει στη θέση του. Κοιτάζει πάλι τους λογαριασμούς.) Φώντας, Φώντας, εγώ είμαι, ο Σοφοκλής, άνοιξε! (Ο Φώντας μένει σκεπτικός, ανάβει δεύτερο τσιγάρο, ξαναπηγαίνει προς την πόρτα.) Ξενοφώντας, είδα το φως, ξέρω πως είσαι μέσα.

Ο Φώντας γυρίζει πίσω σιγά, με βήμα γάτας. Μόλις φτάσει στο κασετόφωνο τελειώνει η μουσική της κιθάρας. Βάζει μια κασέτα (M. Faithfull, «Faithless») και πάει βιαστικά ν' ανοίξει, σταματάει, τρέχει πίσω, κρύβει το ποτήρι το ουίσκι και πάει στην πόρτα. Ο Λάκης χτυπάει συνέχεια και δυνατά την πόρτα· σταματάει μόλις του μιλήσει ο Φώντας.

ΦΩΝΤΑΣ: Καλά, σ' ακούσαμε. (Ανοίγει την πόρτα.)

ΛΑΚΗΣ, πιωμένος: Γιατί δεν άνοιγες ρε, τόση ώρα χτυπούσα!

ΦΩΝΤΑΣ: Δεν άκουγα, είχα μουσική.

- ΛΑΚΗΣ: Τι γίνεται;
- ΦΩΝΤΑΣ: Τα ίδια.
- ΛΑΚΗΣ: Είχε δουλειά;
- ΦΩΝΤΑΣ: Όπως πάντα.
- ΛΑΚΗΣ: Κωλόκαιρος έξω, βρέχει...
- ΦΩΝΤΑΣ: Μμμ...
- ΛΑΚΗΣ: Ναι, συνέχεια, από τ' απόγιομα... Ούτε στιγμή δε σταμάτησε. Τι με κοιτάς έτσι, δε με πιστεύεις;
- ΦΩΝΤΑΣ: Πώς, σε πιστεύω, γιατί λες πως δε σε πιστεύω;
- ΛΑΚΗΣ: Γιατί με κοιτάς παράξενα.
- ΦΩΝΤΑΣ: Όχι μορέ, κουρασμένος είμαι.
- ΛΑΚΗΣ: Δε θα μου πεις να μπω;
- ΦΩΝΤΑΣ: Ξέρεις το δρόμο.
- ΛΑΚΗΣ: Τον ξέρω. *(Πηγαίνει και κάθεται στο μπαρ.)* Κι εγώ, κουρασμένος είμαι. Άντε, βάλε ένα να πιούμε, και φεύγουμε.
- ΦΩΝΤΑΣ: Είμαι από τις έξι εδώ μέσα.
- ΛΑΚΗΣ: Κι εγώ είμαι ψόφιος. Αν δε φέρεις γρήγορα το ποτό, θα κοιμηθώ εδώ πάνω. Έτσι... *(Ακουμπάει το κεφάλι του στο μπαρ και ροχαλίζει.)* Και τότε, φουκαρά μου, θα μ' έχεις όλη τη νύχτα.
- ΦΩΝΤΑΣ, πλησιάζει: Γιατί χρειάζεσαι να πιείς κι άλλο;
- ΛΑΚΗΣ: Δεν έχω πιεί τίποτα. Εσύ;
- ΦΩΝΤΑΣ: Εγώ, όπως βλέπεις, ακόμα δουλεύω.
- ΛΑΚΗΣ: Ωραία, θα σου κάνω παρέα. Βάλε ένα.
- ΦΩΝΤΑΣ: Πρέπει να φύγω, ρε Λάκη.
- ΛΑΚΗΣ: Μα δε δουλεύεις ακόμα;
- ΦΩΝΤΑΣ: Τελειώνω τώρα.
- ΛΑΚΗΣ: Εντάξει τότε, ήρθα την κατάλληλη στιγμή.
- ΦΩΝΤΑΣ: Είμαι από τις έξι κλεισμένος σ' αυτή την κονσέρβα.
- ΛΑΚΗΣ: Ε, κι εγώ θα σε κλείσω παραπάνω; Δε δούλευες; Θα σου κάνω παρέα μέχρι να τελειώσεις... Εκτός βέβαια

αν έχεις αρχίσει να κάνεις οικονομίες. Έχω λεφτά, θα σου το πληρώσω.

ΦΩΝΤΑΣ: Δεν είσαι καλά που θα μου το πληρώσεις.

ΛΑΚΗΣ: Ε, τότε, φέρ' το. Πώς θα πεις ότι με κέρασες αν δε μου δώσεις ποτό;

ΦΩΝΤΑΣ, του βάζει ένα ποτήρι: Να σου πω κάτι φιλικά;

ΛΑΚΗΣ: Πάντα φιλικά μιλάμε.

ΦΩΝΤΑΣ: Δε θέλω να 'ρχεσαι την ώρα που κλείνω. Έχω ρέψι, κατάλαβέ με, είμαι—

ΛΑΚΗΣ: Από τις έξι εδώ μέσα. Κάθε φορά που έρχομαι μου το λες... Γιατί δεν έρχεσαι πιο αργά, στις επτά να πούμε, οχτώ, εννιά, δώδεκα. Δικό σου δεν είναι το μαγαζί;

ΦΩΝΤΑΣ: Όρεξη για κουβέντα έχεις, μου φαίνεται. Ξέρεις τι ώρα είναι;

ΛΑΚΗΣ: Ο χρόνος είναι σχετικός.

ΦΩΝΤΑΣ, πηγαίνει στους λογαριασμούς του: Λοιπόν, πιές το να φεύγουμε.

Παύση. Ακούγεται δυνατά η μουσική.

ΛΑΚΗΣ: Πόσο πήγε σήμερα η κάσα; 100, 150, 200, παραπάνω;

ΦΩΝΤΑΣ, χωρίς να σταματήσει να μετράει: Όχι, πήγε δυο εκατομμύρια.

ΛΑΚΗΣ: Τι θες να πεις, πως δεν τα κονομάς; Το πιο κουλτουρέ μπαρ της Αθήνας, «Τάνγκο Μπαρ»... Ξέρεις, έχεις γίνει μεγάλη προσωπικότητα. Όλη η Αθήνα σε ξέρει. Πού θα βρεθούμε μετά; Στου Φώντα! (Γελάει.) Άκου δουλεύει! Μη μου πεις τώρα πως είναι δουλειά να μετράς τα λεφτά σου... Καλή δουλειά αυτή! Δεν έχεις καμιά τέτοια και για μένα;

ΦΩΝΤΑΣ: Εγώ, τέλειωσα. Τέλειωσε κι εσύ το ποτό σου να φεύγουμε.

ΛΑΚΗΣ: Εσύ δε θα πιείς μια στάλα, έτσι για ξεκούραση, μετά τη δουλειά;

ΦΩΝΤΑΣ: Εγώ το 'κοψα.

ΛΑΚΗΣ: Μπράβο, καλά έκανες, με τόσο που έπινες.

ΦΩΝΤΑΣ: Εγώ έπινα πολύ; Τότε εσύ τι έπινες;

ΛΑΚΗΣ: Εσύ το έκοψες, που σημαίνει πως έπινες πολύ, εγώ που πίνω ακόμα, σημαίνει πως δεν πίνω πολύ.

ΦΩΝΤΑΣ: Έλα τώρα, αυτά άσ' τα για να τα βάλεις σε κανένα έργο.

ΛΑΚΗΣ: Είδες, μ' έχεις ταυτισμένο με έργο.

ΦΩΝΤΑΣ: Μα γιατί χρειάζεται πάντα να κάνεις βαθυστόχαστες αναλύσεις;

ΛΑΚΗΣ: Τώρα τι θέλεις να μου πεις; Πως λέω μαλακίες και να το βουλώσω, ή πως λέω κάτι που έχει ενδιαφέρον;

ΦΩΝΤΑΣ, φιλικά: Ωχ, για τις αμαρτίες μου έρχεται αυτός ο άνθρωπος εδώ. Έχω μπαφιάσει, θέλω να πάω για ύπνο.

ΛΑΚΗΣ: Ξέρεις, ο ύπνος είναι μια έννοια που δεν έχει αναλυθεί αρκετά. Τελικά, ο ύπνος είναι το νόημα της ζωής. Ξέρεις κανέναν που να μη θέλει να πάει για ύπνο; Όλοι, εκτός από μένα. Το σπίτι δεν είναι το σύμβολο—

ΦΩΝΤΑΣ, τον διακόπτει: Είναι αργά!

ΛΑΚΗΣ: Αργά! Τι θα πει «αργά»; Είναι αργά για τι; Αφηρημένα μιλάς.

ΦΩΝΤΑΣ: Πρέπει να φύγω, ρε Λάκη. Είναι και άρρωστη η Μαρία.

ΛΑΚΗΣ: Μα πάντα είναι άρρωστη η Μαρία. Κάθε υστερική γυναίκα είναι—

ΦΩΝΤΑΣ: Εντάξει, ξέρω, δεν τη χωνεύεις.

ΛΑΚΗΣ: Γιατί, εσύ τη χωνεύεις δηλαδή;

ΦΩΝΤΑΣ: Είναι χάλια, σου λέω, πρέπει να πάω.

ΛΑΚΗΣ: Τη φοβάσαι, έτσι; Μα βέβαια, υπάρχει μεγαλύτερη δικτατορία από την υστερία; Υπάρχει πιο αποτελεσματική εκδίκευση; Υπάρχει πιο απόλυτη κυριαρχία από την—

ΦΩΝΤΑΣ: Ναι, εντάξει, έτσι είναι. Και αφού εγώ είμαι κάτω από την απόλυτη κυριαρχία της Μαρίας, δεν μπορώ να

κάτω ούτε ένα λεπτό. Άντε, πάμε να φύγουμε.

ΛΑΚΗΣ: Όλοι θα φύγουμε μια μέρα.

ΦΩΝΤΑΣ: Εγώ λέω για απόψε.

ΛΑΚΗΣ: Βάλε ένα ακόμα. Θέλω να σου πω κάτι.

ΦΩΝΤΑΣ: Μην αρχίσεις πάλι τις ιστορίες, σε παρακαλώ.

ΛΑΚΗΣ: Άκου να σου πώ, εγώ έρχομαι απόψε εδώ για κάτι πολύ σημαντικό. Σ' αφορά και μ' αφορά. Θέλεις να τ' ακούσεις, έχει καλώς. Δε θέλεις, γειά και χαρά. Εγώ το πιστό μου το ήπια.

ΦΩΝΤΑΣ: Κοίταξε, Λάκη, τα χέρια μου τρέμουν από την κούραση.

ΛΑΚΗΣ: Τρέμουν, γιατί είσαι αλκοολικός.

ΦΩΝΤΑΣ, σε άμυνα: Αν θέλεις κάτι να μου το πεις, πές το.

Αλλά κατάλαβέ το, το κεφάλι μου πάει να σπάσει.

ΛΑΚΗΣ, του δείχνει το ποτήρι και ο Φώντας γεμίζει. Πίνει σιγά και προκλητικά: Πιες κι εσύ λίγο. Θα σου χρειαστεί μ' αυτό που θα σου πω. (Παύση.) Ξέρεις με ποιον ήμουν απόψε; (Περιμένει αντίδραση.) Με τον Λιουμπίμοφ.

ΦΩΝΤΑΣ: Με ποιον;

ΛΑΚΗΣ, γελάει: Γιούρι Λιουμπίμοφ! Θέατρο Ταγκάνκα...

Στην πλατεία Ταγκάνκα της Μόσχας...

ΦΩΝΤΑΣ: Πόσο έχεις πιει απόψε;

ΛΑΚΗΣ: Τίποτα δεν έχω πιει.

ΦΩΝΤΑΣ: Δε σε πιστεύω.

ΛΑΚΗΣ: Μη με πιστεύεις. Και έχεις την εντύπωση πως με νοιάζει... (Ενοχλητικό κενό. Ο Φώντας χτυπάει νευρικά τα δάχτυλά του στον μπάγκο.) Έχει μια γυναίκα, αδερφέ μου! Τι πράμα ήταν αυτό! Και την περνάει τουλάχιστον τριάντα χρόνια, αν όχι σαράντα.

ΦΩΝΤΑΣ: Πλάκα μου κάνεις τώρα;

ΛΑΚΗΣ, αδιάφορα: Από την επόμενη σεζόν αναλαμβάνει το Εθνικό Θέατρο.

ΦΩΝΤΑΣ: Θα με τρελάνεις, μου φαίνεται.

ΛΑΚΗΣ: Ξέρεις τι θα 'χει για πρώτο έργο;
ΦΩΝΤΑΣ: Δεν ξέρω.
ΛΑΚΗΣ: Μάντεψε!
ΦΩΝΤΑΣ: Μπρεχτ.
ΛΑΚΗΣ: Όχι, άλλο.
ΦΩΝΤΑΣ: Τι άλλο;
ΛΑΚΗΣ: Δεν υπάρχει μόνο Μπρεχτ. Για να σε βοηθήσω: ελληνικό θ' ανεβάσει.
ΦΩΝΤΑΣ: Τραγωδία;
ΛΑΚΗΣ: Όχι, σύγχρονο.
ΦΩΝΤΑΣ: Δεν πάει το μυαλό μου πουθενά.
ΛΑΚΗΣ: Δε χρειάζεται να πάει πουθενά, καλά είναι εδώ.
ΦΩΝΤΑΣ: Τι θες να πεις;
ΛΑΚΗΣ: Αυτό που κατάλαβες, εμένα θέλει!
ΦΩΝΤΑΣ: Εσένα! Σιγά τ' αυγά...
ΛΑΚΗΣ: Εμένα βέβαια, και πολύ σοβαρά.
ΦΩΝΤΑΣ: Εσένα;
ΛΑΚΗΣ: Ναι, εμένα.
ΦΩΝΤΑΣ: Δεν ξέρω αν πρέπει να γελάσω ή να κλάψω. Έχεις παραπιεί, μου φαίνεται.
ΛΑΚΗΣ: Α ρε, φουκαρά μου! Νομίζεις πως όλος ο κόσμος είναι η μηχανή του ταμείου σου. Εγώ περνάω τέτοια ώρα για να σου πω το πιο σημαντικό πράγμα που μπορούσε να μας τύχει, γιατί όπως καταλαβαίνεις αφορά κι εσένα, κι εσύ στ' αρχίδια σου. Τι να κουβεντιάσω μαζί σου, για ν' απογοητευθώ ακόμα μια φορά; (Φεύγει και πάει στην πόρτα.)
ΦΩΝΤΑΣ: Σοφοκλή! (Τρέχει να τον προλάβει.)
ΛΑΚΗΣ: Άσε με ρε Φώντα, δεν είσαι συ μόνο κουρασμένος...
ΦΩΝΤΑΣ: Μα καλά, γιατί παρεξηγιέσαι έτσι;
ΛΑΚΗΣ: Δεν παρεξηγιέμαι απλά, για άλλη μια φορά, το πράγμα έδειξε. Δεν είσαι πια ηθοποιός, δε σε νοιάζει το θέατρο. Κατάλαβέ το, είσαι ένας γραφικός μπάρμαν!

*Ο Φώντας πηγαίνει στο μπαρ, παίρνει ένα μπουκάλι και έ-
να ποτήρι και τα βάζει σ' ένα τραπέζι, τα δείχνει με το χέ-
ρι στο Λάκη και τον καλεί.*

ΛΑΚΗΣ: Θα βάλεις και δικό σου ποτήρι!

ΦΩΝΤΑΣ, πηγαίνει και φέρνει άλλο ένα ποτήρι, κάθεται: Έ-
λα, λοιπόν! Αυτό, και φεύγουμε.

ΛΑΚΗΣ: Βάλε και λίγο μουσική.

ΦΩΝΤΑΣ: Έχει μουσική, δεν την ακούς;

ΛΑΚΗΣ: Λέω τα δικά μας, την ιστορική κασέτα.

ΦΩΝΤΑΣ: Ωχ τώρα, πού να ψάχνω...

ΛΑΚΗΣ: Σιγά το ψάξιμο, στο ταμείο την έχεις.

ΦΩΝΤΑΣ: Μα τι με βάζεις τώρα να κάνω...

ΛΑΚΗΣ: Να μην είμαστε και φυγόπονοι. *(Πηγαίνει και κά-
θεται κοντά του.)* Όταν είχαμε κουβεντιάσει για ν' ανοί-
ξεις μαγαζί είχες πει: Ένα στέκι να τη βρίσκουν οι φίλοι.
Το μπαρ αυτό θα 'ναι μια εκκλησία — το θυμάσαι; *(Ο*
Φώντας πηγαίνει και βγάζει τη Faithfull και βάζει μια
κασέτα με τον Carlos Gardel.) Έτσι μπράβο, να γίνει λί-
γο ατμόσφαιρα. Βάλε και κανένα φως, να μη μοιάζει με
Καφιμί εδώ μέσα.

ΦΩΝΤΑΣ, ανάβει τα φώτα: Μα τι, παράσταση θα δώσουμε;

ΛΑΚΗΣ: Ωραία, έτσι μπράβο, να νιώσουμε το μαγαζί δικό
μας. Να το ξαναφέρουμε στον αρχικό του σκοπό. Ωραία!

ΦΩΝΤΑΣ: Άλλο τίποτα;

ΛΑΚΗΣ: Κάτσε να σου πω τα νέα.

ΦΩΝΤΑΣ, κάθεται: Εγώ δε θα πιω!

ΛΑΚΗΣ: Τι παιδεύεσαι, αφού θα πιεις...

ΦΩΝΤΑΣ: Θα σου κάνω παρέα, αλλά δε θα πιω!

ΛΑΚΗΣ, γεμίζει και τα δυο ποτήρια: Δεν μπορώ να καταλά-
βω γιατί λες πάντα τα ίδια...

ΦΩΝΤΑΣ: Κι εσύ λες πάντα τα ίδια!

ΛΑΚΗΣ: Επειδή ε σ ύ λες τα ίδια! *(Παύση.)* Σε θέλω για έ-
να ρόλο.

ΦΩΝΤΑΣ: Το έχεις γράψει το έργο;

ΛΑΚΗΣ: Πώς να το γράψω, αν δεν ξέρω πρώτα πως δέχεσαι να παίζεις.

ΦΩΝΤΑΣ: Είναι αυτό που θα σου ανεβάσει ο Λιουμπίμοφ;

ΛΑΚΗΣ: Δε θα 'θελες να παίζεις δίπλα στο Λιουμπίμοφ; Θα παίζει και ο ίδιος.

ΦΩΝΤΑΣ: Δεν αφήνεις την πλάκα τώρα! Ξέρεις πως δε σε πιστεύω.

ΛΑΚΗΣ: Με πιστεύεις. Αν δε με πιστεύεις, δε θα καθόσουν.

Στον εαυτό σου δεν πιστεύεις!

ΦΩΝΤΑΣ: Μα θέλεις να πιστέψω πως έχει έρθει ο Λιουμπίμοφ στην Ελλάδα, δεν έχει γράψει κανείς τίποτα, και ο μόνος που το ξέρει είσαι εσύ;

ΛΑΚΗΣ: Και θέλεις να θεωρείσαι άνθρωπος της πιάτσας! Βρε μαλάκα, αν το είχαν γράψει οι εφημερίδες, θα τον είχαν φάει ήδη... Με το Εθνικό, ξέρεις τι έχει γίνει! Της πουτάνας! Πόσα χρόνια τώρα είναι σε κρίση... Σκεφτήκανε, λοιπόν, πως αν φέρουν μια προσωπικότητα από το εξωτερικό, τότε το πρόβλημα λύνεται.

ΦΩΝΤΑΣ: Δεν πιστεύω τίποτα.

ΛΑΚΗΣ: Στον εαυτό σου δεν πιστεύεις! Έχεις καταλάβει πια πως τα χρόνια περνάνε, πως το θέατρο έχει χαθεί για σένα, και το μόνο που σου μένει να κάνεις είναι να παίζεις τον τύπο για τους διάφορους μαλάκες που έρχονται εδώ...

ΦΩΝΤΑΣ, πίνει μια γουλιά: Θα με κάνεις να πιω.

ΛΑΚΗΣ: Εγώ σου το 'πα από την αρχή πως θα πιεις.

ΦΩΝΤΑΣ: Κι εσύ πώς τον βρήκες το Λιουμπίμοφ;

ΛΑΚΗΣ: Έλα ντε, πες το επιτέλους, τι το κρατάς τόση ώρα!

Πολύ θα 'θελες να παίζεις δίπλα στο Λιουμπίμοφ, ε;

ΦΩΝΤΑΣ: Πάω για κατούρημα. (Σηκώνεται.)

ΛΑΚΗΣ: Λογικό είναι να ταράζεσαι. Πήγαινε για κατούρημα, τράβα και το καζανάκι, και τελειώνει η κουβέντα μας. Πάμε για ύπνο.

Μόλις φύγει ο Φώντας, ο Λάκης πηγαίνει στο μπαρ. Κάνει ν' ανοίξει το ταμείο, αλλά είναι κλειστό, βλέπει το ποτήρι που είχε κρύψει ο Φώντας και το βγάζει επιδειχτικά. Μόλις ξανάρχεται ο Φώντας:

ΛΑΚΗΣ: Μια απορία, ρε Φώντα. Αυτό εδώ τι είναι;

ΦΩΝΤΑΣ: Ποιο;

ΛΑΚΗΣ: Αυτό!

ΦΩΝΤΑΣ: Ποιο αυτό;

ΛΑΚΗΣ: Αυτό εδώ!

ΦΩΝΤΑΣ: Ένα ποτήρι.

ΛΑΚΗΣ: Μπράβο, τα πράγματα γίνονται συγκεκριμένα. Και τι έχει μέσα;

ΦΩΝΤΑΣ: Πού να ξέρω, χημικός είμαι;

ΛΑΚΗΣ: Άσε τα επαγγελματικά καλαμπούρια. Δεν είμαι πελάτης για να χρειάζομαι εξυπνάδες. Ποικνού είναι αυτό το ποτήρι (το μυρίζει) με το Chivas;

ΦΩΝΤΑΣ: Ανάκριση θα μου κάνεις τώρα;

ΛΑΚΗΣ: Υποκριτή! Πίνεις, Φώντα, συνέχεια, από την ώρα που ανοίγεις το μαγαζί. Έχεις το ποτήρι από κάτω και πίνεις στη ζούλα. Κάθε βράδυ η ίδια δουλειά. Γι' αυτό δεν μπορείς να σταθείς στα πόδια σου. Ποια κούραση μου λες! Είναι έτσι; Όχι, θέλω να τ' ακούσω!

ΦΩΝΤΑΣ: Και τι σε νοιάζει εσένα;

ΛΑΚΗΣ: Με νοιάζει και με κόβει. Δε μ' αρέσει αυτή η απόσταση που βάζεις. Με θεωρείς ξένο—

ΦΩΝΤΑΣ: Εσένα, ξένο!

ΛΑΚΗΣ: ...ενοχλητικό, σαχλαμάρα, μαλάκα...

ΦΩΝΤΑΣ: Μα τι λες, ρε Λάκη!

ΛΑΚΗΣ: Ε τότε, κάτσε να πιούμε ένα ποτήρι σαν άνθρωποι. Θέλω να σου μιλήσω.

ΦΩΝΤΑΣ: Άσ' το αύριο, ρε Λάκη, είμαι πολύ κουρασμένος.

ΛΑΚΗΣ: Και αύριο κουρασμένος θα 'σαι!

ΦΩΝΤΑΣ: Έχει πολλή δουλειά, Λάκη!

ΛΑΚΗΣ: Και γιατί δουλεύεις τόσο; Τι να πεις δεν ξέρεις...

Μου τη σπας, ρε γαμώ το, πώς να σου το πω...

ΦΩΝΤΑΣ: Μα τι κάνω;

ΛΑΚΗΣ: Τίποτα δεν κάνεις. Δουλεύεις και νομίζεις πως κάνεις κάτι...

ΦΩΝΤΑΣ: Χρωστάω... Ξέρεις τι είναι να χτίσεις δυο σπίτια;

ΛΑΚΗΣ: Ξέρεις τι είναι να χάσεις δυο σπίτια;

ΦΩΝΤΑΣ: Τι θέλεις να πεις;

ΛΑΚΗΣ: Για το Λιουμπίμοφ.

ΦΩΝΤΑΣ: Πάλι τα ίδια;

ΛΑΚΗΣ: Στο έργο που θα μ' ανεβάσει ο Λιουμπίμοφ, σε θέλω για τον πρώτο ρόλο. Σχόλια...

ΦΩΝΤΑΣ: Παίζεις με τον πόνο μου;

ΛΑΚΗΣ: Αυτός είναι ο ηθοποιός! Να παίζει με τον πόνο του.

Το θεωρείς λίγο να παίζει κανείς με τον πόνο του;

ΦΩΝΤΑΣ, πηγαίνει και κάθεται στο τραπέζι: Σε πειράζει να σου πω κάτι; Λοιπόν, δεν πιστεύω τίποτα απ' ό,τι λες, αλλά θέλω ν' ακούσω.

ΛΑΚΗΣ: Το 'ξερα. Γεια, λοιπόν. *(Πίνει βιαστικά το υπόλοιπο και φεύγει.)*

ΦΩΝΤΑΣ, από τη θέση του: Λάκη! Λάκη! Λάκη... Έφυγε.

Ο Φώντας κατεβάζει γρήγορα το ποτήρι του. Ο Λάκης εμφανίζεται και τον παρατηρεί. Κενό. Ο Φώντας δε βλέπει ότι έχει ξανάθει.

ΛΑΚΗΣ: Είσαι τυχερός που δεν είμαι Θεός. Αν ήμουν Θεός, θα με περίμενες μέχρι να πεθάνεις. Απάνθρωπο, ε; Αυτή είναι η έννοια του Θεού. Να περιμένεις και να ελπίζεις. Με πιστεύεις τώρα;

ΦΩΝΤΑΣ: Έχει σημασία; Σ' ακούω.

ΛΑΚΗΣ: Δε φτάνει. Άμα δε με πιστεύεις, δεν μπορώ να μιλήσω.

ΦΩΝΤΑΣ: Πάντα μιλάς.

ΛΑΚΗΣ: Αν δε με πιστεύεις, δεν έχουν νόημα αυτά που λέω.

ΦΩΝΤΑΣ: Λέγε.

ΛΑΚΗΣ: Είσαι πλεονέχτης. Τα θέλεις όλα! Θέλεις να μιλάω και να μη με πιστεύεις. Ενώ εγώ είχα—

ΦΩΝΤΑΣ: Λέγε για το Λιουμπίμοφ!

ΛΑΚΗΣ, κάθεται στο τραπέζι: Μου 'φυγε πια η διάθεση να μιλήσω. Έχω μια κούραση...

ΦΩΝΤΑΣ: Τον είδες πραγματικά το Λιουμπίμοφ;

ΛΑΚΗΣ: Δεν είμαι καλά...

ΦΩΝΤΑΣ: Μίλησες μαζί του;

ΛΑΚΗΣ: Έχασα στα χαρτιά!

ΦΩΝΤΑΣ: Τι σου είπε;

ΛΑΚΗΣ, αργά και με δυσκολία: Εγώ καθόμωνα εδώ, ο Γιούρι φάτσα, εκεί που κάθεται εσύ. Δίπλα, η γυναίκα του.

Και ανάμεσα στο Γιούρι και σε μένα, το παιδί.

ΦΩΝΤΑΣ: Έχει και παιδί;

ΛΑΚΗΣ: Γιατί, μόνο εσύ έχεις παιδιά;

ΦΩΝΤΑΣ: Δεν ήταν άλλος;

ΛΑΚΗΣ: Όχι.

ΦΩΝΤΑΣ: Και τι σου είπε; Σίγουρα θέλει έργο από σένα;

ΛΑΚΗΣ: Μέθυσσα, δεν έχω όρεξη να μιλήσω παραπάνω.

· Δεν μπορούμε να κάτσουμε δυο λεπτά χωρίς να μιλάμε;

ΦΩΝΤΑΣ: Δε θέλεις να μου μιλήσεις, έτσι;

ΛΑΚΗΣ: Θα κάνουμε ένα μικρό διάλειμμα τώρα —θα σου πω μετά.

Γέρνει και κοιμάται στηριγμένος στον αγκώνα του.

Ο Φώντας σηκώνεται.

ΦΩΝΤΑΣ: Κοίτα κατάσταση, κοίτα κατάσταση. (Μουντζώνεται.) Να, μαλάκα Φώντα! Κάθομαι και τον πιστεύω...

Ποιος Λιουμπίμοφ και πράσινα άλογα... Ποιος θα του

εμπιστευτεί τίποτα πια. Είναι ξοφλημένος, πάει, τέρμα.

Γραμμή δεν μπορεί να γράψει πια. Μολύβι δεν μπορούν

να κρατήσουν τα δάχτυλά του. Μα πώς μ' αρέσει να πα-

ραμυθιάζομαι κι εγώ... Πόσες φορές έχω πει να μην του ξαναοίξω...

ΛΑΚΗΣ, ξυπνάει: Είπες τίποτα;

ΦΩΝΤΑΣ: Ε;

ΛΑΚΗΣ: Λέω, αν είπες τίποτα.

ΦΩΝΤΑΣ: Εσύ μιλούσες.

ΛΑΚΗΣ: Ναι, είναι ένας αντάρτης. Είναι ο μόνος που είχε απομείνει. Έχει καταλάβει πως ο αγώνας είναι μάταιος. Είχε αμφιβολίες από την αρχή, αλλά συνέχισε, γιατί δεν ήξερε τι άλλο να κάνει. Τώρα πια έχει και τη σιγουριά. Έμαθε την αλήθεια, όλη την αλήθεια. Θέλει να πεθάνει. Δεν έχει δηλαδή και άλλη λύση. Είναι μια τίμια λύση, καθαρή. Περπατάει στο δάσος. Είναι σούρουπο. Ακούγονται τα σκυλιά που τον έχουν μυριστεί. Αυτός περπατάει. Πέφτει ομίχλη και η φιγούρα του δεν είναι πια καθαρή. Ακούγεται μια ριπή. Δεν είναι ακριβώς ριπή. Είναι η μουσική του θανάτου. Αυτός περπατάει στην ομίχλη. Έχει σκοτωθεί; αλλά περπατάει. Και ξέρεις ποιο είναι το σημαντικό; Τα μάτια του! Τα 'χει ανοιχτά. Και πεθαμένος ακόμα, έχει την ίδια έκφραση. Όλα μάταια. Αλλά δεν ξέρει πως και το μάταιο έχει νόημα. Είναι αθώος.

ΦΩΝΤΑΣ: Ανατρίχιασα... Τι είναι αυτό που λες, όνειρο είδες;

ΛΑΚΗΣ: Και ο πεθαμένος που περπατάει, είναι σκάνδαλο. Ορμάνε κάτι χωριάτες με τσεκούρια, του κόβουν το κεφάλι, πάνω στη σκηνή, το κεφάλι κυλάει. Ο πεθαμένος, ατάραχος, μαζεύει το κεφάλι του, το βάζει κάτω από τη μασχάλη του και βγαίνει από τη σκηνή.

ΦΩΝΤΑΣ: Τι είναι αυτό, ρε Λάκη;

ΛΑΚΗΣ: Το τέλος.

ΦΩΝΤΑΣ: Ποιο τέλος;

ΛΑΚΗΣ: Του έργου. Έτσι τελειώνει το έργο. Ξέρω ότι τελειώνει έτσι. Αλλά δεν ξέρω πώς αρχίζει. Πάντα είναι

δύσκολο να ξέρεις πώς αρχίζουν τα πράγματα. Μπορεί να 'ναι και αρχινισμένα όταν εμείς...

ΦΩΝΤΑΣ: Και ποιον έχεις σκεφτεί για το ρόλο;

ΛΑΚΗΣ, τρυφερά: Το ξέρεις, εσένα είχα σκεφτεί. Αλλά τώρα που σε βλέπω, δεν ξέρω. Έχεις αφήσει και το επάγγελμα...

ΦΩΝΤΑΣ: Γιατί, εσύ δεν το έχεις αφήσει;

ΛΑΚΗΣ: Δεν ξέρω, κάτι έχει το σουλούπι σου, έχεις εγκαταλείψει και τον εαυτό σου. Τώρα που σε βλέπω θεατρικά, δεν ξέρω, αυτός ο αντάρτης που σου λέω έχει φινέτσα, εσύ έχεις γίνει σαν μπακάλης.

ΦΩΝΤΑΣ: Είχε και μπακάληδες η Αντίσταση, Λάκη.

ΛΑΚΗΣ: Δεν είναι από την Αντίσταση, είναι ένας αντάρτης έξω από ιστορικό πλαίσιο. Το έργο δεν είναι πολιτικό. Αλλά αυτό, άσ' το. Ενωώ τα εκφραστικά σου μέσα. Είσαι και μεγάλος...

ΦΩΝΤΑΣ: Τι μεγάλος είμαι, έξι μήνες πιο μικρός από σένα είμαι.

ΛΑΚΗΣ: Μεγαλοδείχνεις όμως. Άνετα ο άλλος μπορεί να σε κάνει και πενηντάρη, και εξηντάρη ακόμα, που μικροδείχνει...

ΦΩΝΤΑΣ: Εσύ έχεις κλείσει τα σαράντα, εγώ δεν τα 'χω, έτσι;

ΛΑΚΗΣ: Κακίες τώρα, γι' αυτό σου λέω πως δεν κάνεις για το ρόλο. Αυτός έχει αγωνία, έχει ευγένεια, διαφάνεια. Εσύ έχεις κακίες, όπως και κάθε άλλος αποτυχημένος ηθοποιός. (Σηκώνεται και πάει στο μπαρ.)

ΦΩΝΤΑΣ, επιθετικά: Εγώ είμαι ηθοποιός, και αυτό θα το δεις. Περίμενε λίγο ακόμα, και θα δεις. Εγώ ξέρω τι κάνω. Και αν νομίζεις πως χάρτω τα παραμύθια σου... Και αν θέλεις να μάθεις, σε λυπάμαι.

ΛΑΚΗΣ: Λυπάσαι εσύ εμένα;

ΦΩΝΤΑΣ: Λυπάμαι την κατάντια σου.

ΛΑΚΗΣ: Βρε κακία που βγάζει! Για λέγε, ρε Φώντα!

ΦΩΝΤΑΣ: Τι να σου πω, ρε Λάκη, τι να σου πω! Στη ζωή των παιδιών μου, ντρέπομαι κάθε φορά που μπαίνεις στο μαγαζί.

ΛΑΚΗΣ: Α έτσι, ε;

ΦΩΝΤΑΣ: Ναι, έτσι και παραέτσι. Γυρίζεις από τραπέζι σε τραπέζι, ενοχλείς τις γιόμενες, προβοκάρεις, ειρωνεύεσαι. Ξέρεις πόσους πελάτες έχω χάσει για σένα;

ΛΑΚΗΣ: Σοβαρολογείς τώρα, ή θέλεις να μου δείξεις πως μπορείς να παίζεις θέατρο ακόμα;

ΦΩΝΤΑΣ: Θέλω να σου πω ένα πράγμα μονάχα.

ΛΑΚΗΣ: Τότε πες το, τι διστάζεις;

ΦΩΝΤΑΣ: Δε διστάζω καθόλου, εσύ δε μ' αφήνεις να μιλήσω.

ΛΑΚΗΣ: Σε τι σ' εμποδίζω, τι κάνω;

ΦΩΝΤΑΣ: Πάντα μ' εμποδίζεις, από παιδιά.

ΛΑΚΗΣ: Ξέρω, τα παιδικά σου τραύματα...

ΦΩΝΤΑΣ: Όλο εξυπνάδες, μια ζωή εξυπνάδες... Δε σε μπορώ πια. Δε θέλω να ξανάρθεις στο μαγαζί.

ΛΑΚΗΣ: Μέθυσες, μου φαίνεται. Θέλεις να σε πάρω στα σοβαρά;

ΦΩΝΤΑΣ: Ποτέ σου δε μ' έπαιρνες στα σοβαρά. Αλλά τώρα θα με πάρεις. Σήκω φύγε! Τι με κοιτάς; Σήκω και φύγε από το μαγαζί μου.

ΛΑΚΗΣ: «Μαγαζί μου»!

ΦΩΝΤΑΣ: Το μαγαζί είναι δικό μου, και το κάνω ό,τι θέλω. Και σένα, δε σε θέλω εδώ μέσα. Άκουσες; Να η πόρτα, σήκω και φύγε!

ΛΑΚΗΣ: Α, το χοντραίνεις το πράγμα! Θέλεις να τ' ακούσεις, μου φαίνεται.

ΦΩΝΤΑΣ: Δε θέλω ν' ακούσω τίποτα. Θέλω να σηκωθείς να φύγεις.

ΛΑΚΗΣ, σγκώνεται: Ποιος σου έδωσε τα λεφτά για ν' ανοίξεις το μαγαζί;

ΦΩΝΤΑΣ: Πολλοί δώσανε.

ΛΑΚΗΣ: Ε, άει στο διάολο! Τα χοντρά, ποιος τα έδωσε;

ΦΩΝΤΑΣ: Τα λεφτά σου, εδώ είναι. Όποτε θέλεις πάρ' τα!

ΛΑΚΗΣ: Δώσ' τα, ρε πούστη! Δώσε μου 100 χιλιάδες του '75!

ΦΩΝΤΑΣ: Μήπως θέλεις και τους τόκους;

ΛΑΚΗΣ: Ναι, και τους τόκους και τον πληθωρισμό!

ΦΩΝΤΑΣ: Κι εσύ, πίσω τα δανεικά, και τα ποτά, και τα διαφυγόντα κέρδη από τους πελάτες που έχεις διώξει!

ΛΑΚΗΣ, πλησιάζοντας απειλητικά: Είσαι τέτοιο κάθαρμα, μα τέτοιο κάθαρμα (τον πιάνει από το λαιμό και τον ταρακουνάει), μα τέτοιο κάθαρμα, που μου 'ρχεται να σου το σπάσω το κεφάλι.

Ο Φώντας του πιάνει και αυτός το σβέρο και είναι έτοιμοι να παλέψουν. Το τράνταγμα μαλακώνει και σε μια στιγμή ο Λάκης αγκαλιάζει το Φώντα και ξεσπάει στα κλάματα, καθώς τον αγκαλιάζει κι εκείνος.

ΛΑΚΗΣ: Έχασα στα χαρτιά, Ξενοφώντα.

ΦΩΝΤΑΣ: Πολλά;

ΛΑΚΗΣ: Όλα!

ΦΩΝΤΑΣ: Ποια όλα, αφού δεν έχεις τίποτα.

ΛΑΚΗΣ: Για να χάσει κανείς, δε χρειάζεται να 'χει.

ΦΩΝΤΑΣ: Τότε δεν έχασες τίποτα.

ΛΑΚΗΣ, αφήνει το Φώντα: Πάλι δε με πιστεύεις... Έχασα και το σπίτι στην Κεφαλληνίας και το σπίτι στην Κεφαλονιά.

ΦΩΝΤΑΣ, πηγαίνει στο ταμείο, παίρνει νέα μπουκάλα και ποτήρια: Λάκη, έλα, σε κερνάω. (Βουβή σκηνή αμηχανίας στο μπαρ.) Ρε γαμώ τα... Και η ιστορία με το Λιουμπίμοφ, την έβγαλες έτσι, για να πούμε κάτι, ε, ρε Λάκη;

ΛΑΚΗΣ, πολύ σίγουρος: Όχι, όχι! έπαιξα χαρτιά μετά από το Λιουμπίμοφ.

ΦΩΝΤΑΣ: Δηλαδή, τον είδες;

ΛΑΚΗΣ: Ξοφλήσαμε κατά τις δώδεκα. Είχε νυστάξει το παιδί και είχε γίνει εκνευριστικό. Είχε βαρεθεί και η γυναίκα του και χασμουριότανε συνέχεια, βλέπεις όλο για δουλειά μιλάγαμε, και ήταν νωρίς να πάω σπίτι. Και είπα νά'ρθω εδώ να σου πω τα νέα, να χαρείς. Σ' αφορούσε εξάλλου...

ΦΩΝΤΑΣ: Λες αλήθεια, Λάκη;

ΛΑΚΗΣ: Και λέω, αν πάω στο μαγαζί από τώρα, θα 'ναι γεμάτο με τους γνωστούς, και δεν είχα όρεξη να δω κανέναν. Καταλαβαίνεις;

ΦΩΝΤΑΣ: Ναι.

ΛΑΚΗΣ: Και λέω να σκοτώσω καμιά-δυο ωρίτσες και νά'ρθω την ώρα που κλείνεις. Και πέρασα από την εφημερίδα να δω το Γιώργο. Θα παίζανε, ο Δήμος δεν μπορούσε να πάει, και τους έλειπε ένας από το καρέ. Σκεφτόμουν πώς θα το έλεγα...

ΦΩΝΤΑΣ: Ποιο;

ΛΑΚΗΣ: Το μεγάλο νέο, σε σένα. Και το βρήκα: με μια τούρτα.

ΦΩΝΤΑΣ: Με τι;

ΛΑΚΗΣ: Ναι, με μια τούρτα.

ΦΩΝΤΑΣ: Μα δεν έφερες τίποτα.

ΛΑΚΗΣ: Βιαστικά βγάζεις συμπεράσματα.

ΦΩΝΤΑΣ: Σοβαρά τώρα, είχες πάρει τούρτα;

ΛΑΚΗΣ: Τους παρακάλεσα να γράψουνε πάνω με γράμματα από σαντιγύ: «Από το Γιούρι Λιουμπίμοφ στο μεγάλο ηθοποιό Φώντα Μπονάτσο, για την αρχή της συνεργασίας μας».

ΦΩΝΤΑΣ: Έλα τώρα, και πώς τα πήρε τόσα γράμματα η τούρτα;

ΛΑΚΗΣ: Σωστά. Δεν τα έπαιρνε. Γι' αυτό γράψαμε μονάχα τ' αρχικά. Μετά κόψαμε το «στο μεγάλο ηθοποιό». Ήταν τελικά περιττό: ο Λιουμπίμοφ μόνο με μεγάλους ηθο-

- ποιούς συνεργάζεται. Αλλά ακόμα το κείμενο ήταν φλύαρο. Και αυτό μου το 'πε ο μάστορας. Ξέρεις ποιος ήταν;
- ΦΩΝΤΑΣ: Ποιος;
- ΛΑΚΗΣ: Αυτός ο παλιός κομπάρσος της όπερας, που κάνανε παρέα οι γέροι μας και μετά άνοιξε ζαχαροπλαστέιο;
- Πώς τον λένε, να δεις...
- ΦΩΝΤΑΣ: Τέλος πάντων.
- ΛΑΚΗΣ: Σε ήξερε. Εμένα δε με θυμόταν. Μου λέει, έτσι κεφαλονίτικα: «Αφού, μάτια μου, είναι για καλλιτέχνες, πρέπει το κείμενο να 'ναι λιτό, μοντέρνο, αλλιώς θα νομίζουνε πως είναι για βαφτίσια».
- ΦΩΝΤΑΣ: Και πού είναι η τούρτα;
- ΛΑΚΗΣ: Την ακούμπησα κάτω, έξω από την πόρτα, για να μην τη χαλάσω, έτσι όπως χτυπούσα. Αισθάνθηκα πολύ γελοιός, έτσι όπως κρατούσα την τούρτα, να σου χτυπάω κι εσύ να μην ανοίγεις...
- ΦΩΝΤΑΣ: Δε σε πιστεύω.
- ΛΑΚΗΣ: Πάλι τα ίδια.
- ΦΩΝΤΑΣ: Λες ιστορίες.
- ΛΑΚΗΣ: Τι δεν πιστεύεις;
- ΦΩΝΤΑΣ: Θέλεις να μάθεις;
- ΛΑΚΗΣ: Ναι.
- ΦΩΝΤΑΣ: Άκου, λοιπόν. Ας υποθέσουμε, έτσι για να σου κάνω το χατίρι, πως είδες το Λιουμπίμοφ, εντάξει. Και ο Λιουμπίμοφ σου είπε να γράψεις το έργο — σύμφωνα;
- ΛΑΚΗΣ: Σύμφωνα, μέχρι εδώ καλά πάμε.
- ΦΩΝΤΑΣ: Ε λοιπόν, πού μ' αφορά εμένα η ιστορία;
- ΛΑΚΗΣ: Έχεις απόδειξη την τούρτα.
- ΦΩΝΤΑΣ: Ποια τούρτα;
- ΛΑΚΗΣ: Την τούρτα που έφερα.
- ΦΩΝΤΑΣ: Μα δεν έφερες τίποτα.
- ΛΑΚΗΣ: Κατάλαβα τώρα, κατάλαβα, απορρίπτεις την πρόταση που σου έκανα. Αυτό είναι. Πες το καθαρά.

ΦΩΝΤΑΣ: Μα δεν έκανες καμιά συγκεκριμένη πρόταση.

ΛΑΚΗΣ: Και τόση ώρα τι σου λέω;

ΦΩΝΤΑΣ: Τίποτα δε λες.

ΛΑΚΗΣ: Μα καλά, δε μιλάμε; Τι λέμε; Σε ρωτάω, τι λέμε;

Δεν μπορείς να ισχυριστείς πως δε λέμε τίποτα, αφού μιλάμε. Σε ρωτάω, τι λέμε;

ΦΩΝΤΑΣ: Δεν ξέρω.

ΛΑΚΗΣ: Πώς αποφεύγεις τις ευθύνες σου... Κάθε φορά τα ίδια. Κι εγώ είχα δει όλη τη σκηνή. Θα έβαζα την τούρτα εδώ. Και μόλις θα μου έδινες το δικό μου το κομμάτι, θα σου το πέταγα στη μούρη —θυμάσαι ρε, Χοντρό Λιγνό στο καλοκαιρινό; Να, έτσι!

Βουβή σκηνή τουρτοπόλεμου. Ο Λάκης κάνει και τους δυο ρόλους. Ο Φώντας παρακολουθεί κουρασμένα. Το Λάκη τον πιάνει ξαφνικός βήχας. Ο Φώντας πηγαίνει προς το μέρος του.

ΦΩΝΤΑΣ: Πάω να δω αν υπάρχει τούρτα έξω από την πόρτα.

ΛΑΚΗΣ: Αργά πια.

ΦΩΝΤΑΣ: Τι;

ΛΑΚΗΣ: Αργά, λέω. Τι ψάχνεις;

ΦΩΝΤΑΣ: Μια απόδειξη γι' αυτά που μου λες.

ΛΑΚΗΣ: Και θα τη βρεις σε μια σκατοτούρτα; Τόσα χρόνια με ξέρεις...

ΦΩΝΤΑΣ: Κάπου πρέπει να στηριχτώ...

ΛΑΚΗΣ: Στηρίξου πάνω μου. (Τον ξαναπιάνει βήχας και του έρχεται εμετός.)

ΦΩΝΤΑΣ: Στην τουαλέτα πήγαине! Γρήγορα!

Ο Λάκης σηκώνεται αρκετά μεθυσμένος και τα καταφέρνει να φτάσει στην τουαλέτα. Ακούγεται. Ο Φώντας, και αυτός μεθυσμένος, πηγαίνει στην πόρτα και κοιτάζει έξω. Ο Λάκης γυρίζει, περπατά με δυσκολία και πηγαίνει στο τραπέζι: κάθεται.

ΦΩΝΤΑΣ, πηγαίνοντας προς το Λάκη: Δεν υπάρχει τίποτα έξω από την πόρτα. Τίποτα, απολύτως τίποτα. Μ' ακούς; (Απελπισμένα και σιγά, καθώς τον βλέπει που κοιμήθηκε.) Κοιμήθηκε πάλι. Τι εύκολα που μπορεί να με δουλέψει ο καθένας. Μερικές φορές νιώθω τόση λύπη για τον εαυτό μου, που μου 'ρχεται να βάλω τα κλάματα. Δεν κρατάω ο μαλάκας χαρακτήρα, δεν κρατάω. (Πηγαίνει στο μπαρ και αρχίζει να πίνει απανωτά από την μπουκάλια.) Γιατί του άνοιξα; Μπορείς να μου πεις γιατί του άνοιξα; Και ποιος ακούει τώρα τη Μαρία! (Παίρνει το τηλέφωνο και σχηματίζει ένα νούμερο.) Ναι, εγώ είμαι... Μα άκου μισό λεπτό... Είχε πολλή δουλειά απόψε... Μα τι πάντα σου λέω τα ίδια... Είναι πολύ σημαντικό απόψε... Μα άκουσε πρώτα... Έχει φέρει ο Λάκης στο μαγαζί το Λιουμπίμοφ... Τι στ' αρχίδια σου ο Λιουμπίμοφ, ξέρεις ποιος είναι... Μα πρόκειται για δουλειά, μας θέλει και τους δυο να παίξουμε... Μα άκου να σου πω, επιτέλους, το σπίτι εγώ το έχτισα, δεν μπορείς να μου λες να μην ξανάρθω σπίτι μου... Το 'κλεισε! Τη γαμημένη τη γυναίκα, την πουτάνα, έπρεπε να της είχα δώσει πόδι από καιρό. Καλά να πάθω τώρα!

Ο Φώντας κάθεται πίσω από τη μηχανή του ταμείου, πίνει ακόμα, και ξύνει το κεφάλι του νευρικά, μουρμουρίζοντας βρισιές. Ο Λάκης έχει συνέλθει και έχει μισοακούσει τις τελευταίες του κουβέντες.

ΛΑΚΗΣ: Προβληματάκια;

ΦΩΝΤΑΣ: Συνήθεις;

ΛΑΚΗΣ: Ναι, μου πέρασε.

ΦΩΝΤΑΣ: Ωραία λοιπόν, πάμε να φύγουμε, τέλειωσε η βραδιά.

ΛΑΚΗΣ: Τέλειωσε η βραδιά, τέλειωσε η φιλία μας, τέλειωσαν όλα...

ΦΩΝΤΑΣ: Ακριβώς.

ΛΑΚΗΣ: Και όλα αυτά, γιατί δε βρήκες την τούρτα. Θα σου πάρω μια άλλη.

ΦΩΝΤΑΣ: Σου χαρίζω και την τούρτα σου, και το έργο σου και το Λιουμπίμοφ σου. Βαρέθηκα τα ψέματά σου. Τίποτα δε μ' ενδιαφέρει απ' αυτά που μ' αραδιάζεις. Σήκω, θέλω να πάω σπίτι.

ΛΑΚΗΣ: Ποιο σπίτι;

ΦΩΝΤΑΣ: Σπίτι μου. Έχω σπίτι εγώ, οικογένεια, υποχρεώσεις.

ΛΑΚΗΣ: Αν πήρες άνωθεν εντολή να φύγεις, πες το. Θα σε καταλάβω. (Σηκώνεται.) Σκέψου τι θα πάθαινα αν σου εμπιστευόμουν το ρόλο. Θα 'πρεπε πρώτα να πάρω την άδεια της Μαρίας. Αν σ' το επέτρεπε... Ένα τηλεφώνημα, μπορώ να κάνω;

ΦΩΝΤΑΣ: Δε θ' αρχήσεις, έτσι;

ΛΑΚΗΣ: Όχι.

ΦΩΝΤΑΣ, του δίνει το τηλέφωνο: Δε θ' αρχίσεις να μιλάς όλη τη νύχτα. (Ο Λάκης του ρίχνει μια φαρμακερή ματιά.) Και δε θέλω να με κοιτάς έτσι.

ΛΑΚΗΣ, σχηματίζει ένα νούμερο: Θα κάθεται πάνω από το κεφάλι μου; (Το κλείνει.) Ω γαμώ το, τι νούμερο έχει; Πήγαινε, ρε, λίγο πιο κει να τηλεφωνήσω. Είναι τελείως προσωπικό αυτό το τηλεφώνημα. (Ξανά νούμερο.) 86... 45... 1... 2... 3... (Το κλείνει.) Ή 3-2-1 είναι; Ρε γαμώ το, δε θυμάμαι.

ΦΩΝΤΑΣ: Ποιον παίρνεις;

ΛΑΚΗΣ: Γιατί, πρέπει να σε ρωτήσω ποιον θα πάρω;

ΦΩΝΤΑΣ: Τη Λίζα παίρνεις;

ΛΑΚΗΣ: Και τι σε νοιάζει εσένα ποιον παίρνω; Εσύ δε βιάζεσαι να πας σπίτι σου; Άσε και μένα να πάω εκεί που θέλω.

Πάει να ξανατηλεφωνήσει, αλλά ο Φώντας τού παίρνει το τηλέφωνο.

- ΦΩΝΤΑΣ: Τη Λίζα να την αφήσεις ήσυχη.
ΛΑΚΗΣ: Και τι είσαι εσύ; Ο νταβατζής της;
ΦΩΝΤΑΣ: Δε θέλω να κολλάς στους ανθρώπους που δουλεύουν εδώ μέσα.
ΛΑΚΗΣ: Γιατί, ιδιοκτησία σου είναι;
ΦΩΝΤΑΣ: Αυτό που σου είπα, έτσι; Να σέβεσαι τους ανθρώπους που βγάζουν ένα κομμάτι ψωμί από δω μέσα.
ΛΑΚΗΣ: Ψωμί είπες ή ψωλή; Δεν άκουσα.
ΦΩΝΤΑΣ: Τα ξέρω τα ρεζιλίκια σου, έχεις την εντύπωση πως δεν τα μαθαίνω.
ΛΑΚΗΣ: Στ' αρχίδια μου. Δώσε μου το τηλέφωνο.
ΦΩΝΤΑΣ: Λάκη, σήκω φύγε, άσε το τηλέφωνο και σήκω φύγε.
ΛΑΚΗΣ: Θα τηλεφωνήσω πρώτα.
ΦΩΝΤΑΣ: Ρεζίλι άντρα, ξεφτίλα. Χτες δεν την πήρες από πίσω στο αποχωρητήριο, και τράβαγες μαλακία την ώρα που κατοουρούσε;
ΛΑΚΗΣ: Α, έτσι σου 'πανε οι χαφιέδες σου; Να τους αλλάξεις! Τη γαμούσα χτες στο αποχωρητήριο τη Λίζα, χαμός γινόταν, χαμός! Χαφιές και τίμιος... (Ο Φώντας ριχνεται πάνω του, τον ξαπλώνει κάτω και πάει να τον πνίξει. Ο Λάκης γελάει μεθυσμένα και χαρούμενα.) Τώρα με πιστεύεις, ε; Τόση ώρα που σου μιλούσα δε με πιστεύεις.

Σκοτάδι. Ακούγεται δυνατά η «Milonga sentimental» από την κασέτα του Carlos Gardel, που έπαιζε σ' ολόκληρο το πρώτο μέρος.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

Το ίδιο σκηνικό. Σ' έναν καναπέ στο μπροστινό μέρος της σκηνής κοιμούνται ροχαλιζοντας ο Λάκης και ο Φώντας, ο καθένας σε μια γωνιά. Χτυπάει το τηλέφωνο πολλή ώρα. Ο Φώντας ξυπνάει πρώτος. Περνούν μερικά δευτερόλεπτα ώσπου να καταλάβει πού βρίσκεται, σηκώνεται και παραπατώντας πάει στο τηλέφωνο.

ΦΩΝΤΑΣ: Εμπρός! Ναι, εμπρός! Λέγετε... λέγετε!

ΛΑΚΗΣ, ξυπνάει από τις φωνές: Ποιος ήταν;

ΦΩΝΤΑΣ: Η Μαρία θα 'ταν.

ΛΑΚΗΣ: Αποκλείεται.

ΦΩΝΤΑΣ: Γιατί;

ΛΑΚΗΣ: Γιατί τ' αφήνει και χτυπάει πολλή ώρα.

ΦΩΝΤΑΣ: Μα δεν ξέρουμε πόση ώρα χτυπούσε. Θα πάρω να της πω ότι τέλειωσα και πάω.

ΛΑΚΗΣ: Τρελός για δέσιμο μου φαίνεται πως είσαι. Άλλος ήταν.

ΦΩΝΤΑΣ: Ποιος θα μπορούσε να πάρει τέτοια ώρα;

ΛΑΚΗΣ: Θέλει και ρώτημα; Ο Λιουμπίμοφ ήταν.

ΦΩΝΤΑΣ: Δεν είμαστε καλά, μου φαίνεται.

ΛΑΚΗΣ: Ναι, ναι, του είχα πει πως θα πέρναγα από δω.

ΦΩΝΤΑΣ: Και θα 'ρχόταν;

ΛΑΚΗΣ: Αυτός μου ζήτησε το τηλέφωνο και τη διεύθυνση.

Ξέρεις ε, έχει το ίδιο πρόβλημα με σένα. Η γυναίκα του είναι πολύ ζηλιάρα. Κοίταξε, ρε φίλε, τόσο μικρή και να ζηλεύει τον παππού της...

ΦΩΝΤΑΣ: Λιουμπίμοφ είναι αυτός.

ΛΑΚΗΣ: Ρε τον μπαγάσα, είναι πολύ ξύπνιος. Ξέρει να ξεφεύγει, όχι σαν και σένα, που όλο σε πιάνει τσακωτό με

τις γκόμενες. Όλο δουλειά λες ότι έχεις, και όλο γαμάς και κανένα ναυάγιο.

ΦΩΝΤΑΣ: Ναι, ναι, εγώ γαμάω τα ναυάγια κι εσύ τις φρεγάδες.

ΛΑΚΗΣ: Έλα τώρα, είσαι σαβουρογάμης.

ΦΩΝΤΑΣ: Τα μουνιά που έχω γαμήσει εγώ, ούτε να τα ονειρευτείς δεν μπορείς.

ΛΑΚΗΣ: Δε χρειάζεται να τα ονειρευτώ. Τα βλέπω με τα μάτια μου.

ΦΩΝΤΑΣ: Τίποτα δεν έχεις δει. Έχω γαμήσει κάτι μικράκια...

ΛΑΚΗΣ: Ποια μικράκια λες, τα προβληματικά; Αυτά όποιος—

ΦΩΝΤΑΣ: Λάκη, άσ' τα αυτά τώρα. Έλα να τα μαζέψουμε να φύγουμε. Δε θέλω να πλακώσει εδώ η Μαρία...

ΛΑΚΗΣ: Και αν έρθει, δε θα σε βρει με καμιά γκόμενα, με μένα είσαι...

ΦΩΝΤΑΣ: Σώθηκα τώρα. (Πίνει.) Καλύτερα να μ' έπιανε με δέκα γκόμενες παρά με σένα.

ΛΑΚΗΣ: Εμένα δε θα μου βάλεις;

ΦΩΝΤΑΣ: Θ' αργήσουμε, πρέπει να φύγω αμέσως.

ΛΑΚΗΣ, σηκώνεται και πηγαίνει στο μπαρ: Καλά, άμα πίνεις εσύ, δεν αργούμε· άμα πίνω εγώ, αργούμε. Ωραίος είσαι! Κατάλαβέ το, δεν μπορούμε να φύγουμε. Πρέπει να κάτσουμε και να περιμένουμε.

ΦΩΝΤΑΣ: Εγώ, δεν κάθομαι. Θα με βάλεις πάλι να τσακωθώ με τη γυναίκα μου...

ΛΑΚΗΣ: Α, εγώ σε βάζω και τσακώνεσαι με τη γυναίκα σου...

ΦΩΝΤΑΣ: Τις πιο πολλές φορές, για σένα έχουμε τσακωθεί.

ΛΑΚΗΣ: Ρε πώς κάνει. Ξέρεις ποιον μου θυμίζεις; Τον πατέρα σου!

ΦΩΝΤΑΣ: Ναι, πέτα μου μια ψυχανάλυση τώρα, καιρός ήταν.

ΛΑΚΗΣ: Πο πο, ολοκάθαρο μου είναι. Ήταν στου Μπορδούκα, στην παραλία. Ήταν ο πατέρας σου, ο πατέρας μου, ο Τσιρλανταίος ο τενόρος... Να, το θυμήθηκα τ' όνομα. Ο Τσιρλανταίος σού έκανε την τούρτα. Με ρωτούσε τι κάνεις και του είπα πως άφησες το θέατρο για ν' ανοίξεις μπαρ, και ξέρεις τι μου 'πε;

ΦΩΝΤΑΣ: Τι;

ΛΑΚΗΣ: Το θέατρο τον άφησε, και όχι αυτός το θέατρο.

ΦΩΝΤΑΣ: Μα τι κάθεται και λες του κόσμου τις μαλακίες για μένα;

ΛΑΚΗΣ: Τι, ψέματα να πω; Δεν άφησες το θέατρο για να κάνεις μπαρ;

ΦΩΝΤΑΣ: Δικιά σου ιδέα ήταν.

ΛΑΚΗΣ: Χαίρομαι που το παραδέχεσαι. Εσύ ήθελες να κάνεις βιοτεχνία πλαστικών.

ΦΩΝΤΑΣ: Είχε πολλά λεφτά τότε το πλαστικό. Και τώρα με τα κόμματα θα 'χαμε γίνει εκατομμυριούχοι.

ΛΑΚΗΣ: Πάλι πολιτική;

ΦΩΝΤΑΣ: Πού τη βλέπεις την πολιτική, για δουλειά λέω. Αλλά βέβαια, μόλις ακούσεις για δουλειά, βγάζεις σπυράκια.

ΛΑΚΗΣ: Με θεωρείς τεμπέλη, δηλαδή.

ΦΩΝΤΑΣ: Σε θεωρώ αυτό που σε θεωρώ.

ΛΑΚΗΣ: Ωραία απάντηση, φιλοσοφημένη βαθιά.

*Πώς με θεωρείς ακίνητο
πού τρέχει ο λογισμός σου
τα φτερωτά σου όνειρα
γιατί στο μέτωπό σου...*

Θυμάσαι; Αυτό ήταν το πρώτο σου ανέκδοτο από τη Σχολή.

ΦΩΝΤΑΣ: Και γιατί, αφού είναι δικό μου, δε μ' αφήνεις να το θυμηθώ εγώ;

ΛΑΚΗΣ: Γιατί αυτή είναι η δουλειά μου, βλάκα. Θυμάμαι,

παρατηρώ, καταγράφω, συγκινούμαι, απογοητεύομαι, σκέφτομαι...

ΦΩΝΤΑΣ: Σιγά, θα πάθεις υπερκόπωση.

ΛΑΚΗΣ: Ερωτεύομαι, αισθάνομαι σαν να κουβαλάω μια αρχαία θρησκεία μέσα μου και έχω μείνει μόνος. Όπως τότε που είχαμε πάει να κολυμπήσουμε στις ρουφήχτρες, τα απαγορευμένα νερά, θυμάσαι, και μετά πήγαμε στου Μπορδούκα, στην παραλία, και ήταν οι γέροι μας. Ήταν του προφήτη Ηλία. Ο Γερασιμάκης είχε πιάσει ψάρια...

ΦΩΝΤΑΣ: Μου το 'χεις ξαναπεί.

ΛΑΚΗΣ: Και έχεις την εντύπωση πως θα καταργήσω τις παιδικές μου αναμνήσεις, επειδή εσύ έχεις άμνες;

ΦΩΝΤΑΣ: Δεν ξέρω τι έχω, αλλά δεν μπορείς να μιλάς μόνο για τις δικές σου;

ΛΑΚΗΣ: Και πώς να τις ξεχωρίσω, είναι όλα τόσο μπερδεμένα... Μαζί μεγαλώσαμε, τα σπίτια μας δίπλα δίπλα... Τώρα που το σκέφτομαι, πιο πολλά θυμάμαι από σένα παρά από μένα.

ΦΩΝΤΑΣ: Κι εγώ το ίδιο...

ΛΑΚΗΣ: Δεν είναι όμως ευχάριστο...

ΦΩΝΤΑΣ: Είναι δυσάρεστο...

ΛΑΚΗΣ: Πολύ, και όπως εσύ δεν καταλάβαινες...

ΦΩΝΤΑΣ: Καταλάβαινα πως με δούλευες. Θυμάσαι τότε που την κοπανήσαμε από το σχολειό και μου 'χες πει πως βρήκες ένα κρυφό πέρασμα για την Αμερική;

ΛΑΚΗΣ: Για την Αμερική ή για την Αφρική;

ΦΩΝΤΑΣ: Ε ρε, τι ξύλο είχαμε φάει τότε! Και μπήκαμε στον κήπο του Λομπάρδου, από μια τρύπα που είχε κάνει στη μάντρα η βροχή. Και είπες, εδώ είμαστε μακριά, δε θα μας βρει κανένας. Και μας βρήκε η μάνα μου...

ΛΑΚΗΣ: Δεν το βλέπεις και μόνος σου; Η Μαρία έχει πάρει τη θέση της μάνας σου κι εσύ έχεις πάρει τη θέση του πατέρα σου.

ΦΩΝΤΑΣ: Πώς ξεφεύγεις! Τι σου έλεγα εγώ, τι μου λες εσύ...

ΛΑΚΗΣ: Μα θεωρείς τώρα κουβέντα, να κάθομαι ν' απολογούμαι ύστερα από τόσα χρόνια... Αλλά αν το θέλεις, εμένα δε με πειράζει. Είχες πιστέψει τότε πως ήσουνα στην Αφρική;

ΦΩΝΤΑΣ: Αμερική!

ΛΑΚΗΣ: Εντάξει, Αμερική. Το 'χες πιστέψει;

ΦΩΝΤΑΣ: Ναι. Μέχρι τότε που έπεσε το ξύλο από τη μάνα μου, το πίστευα.

ΛΑΚΗΣ: Δηλαδή, άλλαξες την πίστη σου, επειδή έφαγες ξύλο, έτσι; Έσπασες δηλαδή, υπέγραψες δήλωση μετανοίας. Και από τότε κάνεις το ίδιο. Ενώ θα μπορούσες να 'σουνα ακόμα στην Αμερική.

ΦΩΝΤΑΣ: Όπως είσαι εσύ...

ΛΑΚΗΣ: Γιατί αρνείσαι να δεχτείς πως έχω φαντασία;

ΦΩΝΤΑΣ: Αυτό το παραδέχομαι με το παραπάνω.

ΛΑΚΗΣ: Το λες όμως σαν να με κατηγορείς.

ΦΩΝΤΑΣ: Το λέω, γιατί με τη φαντασία σου δε θα φύγουμε ποτέ από δω μέσα. Πρέπει να φύγουμε, δεν το καταλαβαίνεις;

ΛΑΚΗΣ, πηγαίνοντας προς τον καναπέ: Εσύ φύγε, εγώ θα κάτσω να περιμένω. (Κάθεται βαριά στον καναπέ.)

ΦΩΝΤΑΣ: Θα σε πάρω στο σπίτι.

ΛΑΚΗΣ: Δεν έχω σπίτι.

ΦΩΝΤΑΣ: Θα σε πάρω στο δικό μου.

ΛΑΚΗΣ: Δεν είμαι καλά, μ' έπιασε πάλι το στομάχι μου. Άσε με να ξεκουραστώ λιγάκι.

Κουλουριάζεται στον καναπέ σαν παιδάκι. Ο Φώντας πηγαίνει και του φέρνει μια κουβέρτα και τον σκεπάζει. Πηγαίνει στο μπαρ, πίνει ακόμα, χαμηλώνει τα φώτα και φεύγει κλειδώνοντας την πόρτα.

ΛΑΚΗΣ: Φώντας, εδώ είσαι;

Κοιμάται κρατώντας το στομάχι του. Παύση. Ξανά κλειδί, μπαίνει ο Φώντας, παίρνει την μπουκάλια από το μπαρ, κάθεται σε μια κουμιστή πολυθρόνα και πίνει.

ΛΑΚΗΣ: Φώντας, έφυγες; Κρυώνω... Κάνει πολύ κρύο εδώ μέσα... Αν είσαι δω, κάνε κάτι, παχώνω.

ΦΩΝΤΑΣ: Εδώ είμαι, κοιμήσου τώρα.

ΛΑΚΗΣ: Κρυώνω.

ΦΩΝΤΑΣ: Κοιμήσου, θα ζεσταθείς.

ΛΑΚΗΣ: Δεν έφυγες;

ΦΩΝΤΑΣ: Όχι.

ΛΑΚΗΣ: Γιατί δεν έρχεσαι πιο κοντά;

ΦΩΝΤΑΣ: Κοντά είμαι.

ΛΑΚΗΣ: Τι κάνεις, πίνεις;

ΦΩΝΤΑΣ: Ναι.

ΛΑΚΗΣ: Τι πίνεις;

ΦΩΝΤΑΣ: Δεν ξέρω.

ΛΑΚΗΣ: Δεν καταλαβαίνεις τι πίνεις;

ΦΩΝΤΑΣ: Όχι, είναι σκοτάδι.

ΛΑΚΗΣ, *έπειτα από παύση*: Δε βολεύομαι έτσι. *(Ανασηκώνεται, τυλίγεται στην κουβέρτα και χώνεται σε μια γωνιά του καναπέ, πλάτη προς το Φώντας.)* Πού είσαι, δε σε βλέπω.

ΦΩΝΤΑΣ: Πίσω σου είμαι.

ΛΑΚΗΣ: Μ' ακούς;

ΦΩΝΤΑΣ: Ναι.

ΛΑΚΗΣ: Δε με πίστεψες για το Λιουμπίμοφ, έτσι;

ΦΩΝΤΑΣ: Όχι.

ΛΑΚΗΣ: Τότε γιατί δεν έφυγες;

ΦΩΝΤΑΣ: Δεν ξέρω.

ΛΑΚΗΣ: Μόνο γι' αυτό;

ΦΩΝΤΑΣ: Ναι.

ΛΑΚΗΣ: Ή υπήρχε και τίποτ' άλλο;

ΦΩΝΤΑΣ: Όχι.

ΛΑΚΗΣ: Και όμως, υπήρχε κάτι άλλο.

ΦΩΝΤΑΣ: Σαν τι;

ΛΑΚΗΣ: Εγώ.

ΦΩΝΤΑΣ: Εσύ;

ΛΑΚΗΣ: Τους Σαμάνους τους ξέρεις;

ΦΩΝΤΑΣ: Σαμάνοι, Σαμάνοι, κάτι μου λέει το όνομα. Αφοί Σαμάνοι, καρεκλοβιομηχανία, στον Πειραιά. Ναι, τους ξέρω. Εκεί ήταν να—

ΛΑΚΗΣ: Όχι, όχι, για άλλο σου λέω. Οι Σαμάνοι είναι οι μάγοι της φυλής. Πριν γίνουν μάγοι, ήταν κανονικοί άνθρωποι. Και αυτοί, οι κανονικοί άνθρωποι, που όλα τους πάνε κανονικά, μια ωραία μέρα, παθαίνουν μια πλάκα, μια κρίση, τους έρχεται τρέλα, και ξέρεις τι γίνεται μετά;

ΦΩΝΤΑΣ: Τι;

ΛΑΚΗΣ: Περνούν σε μια άλλη πραγματικότητα, γίνονται ιεροί, την κρίση τους τη ζουν σαν μήνυμα για ν' αλλάξουν.

ΦΩΝΤΑΣ: Τίποτα δεν αλλάζει εδώ στην Αθήνα. Τα ίδια πράγματα γίνονται σε διαφορετικούς ανθρώπους.

ΛΑΚΗΣ: Μ' ενδιαφέρει η αποτυχία...

ΦΩΝΤΑΣ: Τότε είσαι πολύ κοντά στην επιτυχία του στόχου σου.

ΛΑΚΗΣ: Είσαι πάντα ένας μαλάκας. Λες καλαμπούρια εκεί που χρειάζεται σκέψη.

ΦΩΝΤΑΣ: Παίζουμε διαφορετικούς ρόλους, είμαστε διαφορετικοί χαρακτήρες.

ΛΑΚΗΣ: Ναι, εσύ είσαι ένας πετυχημένος μπάρμαν και εγώ ένας αποτυχημένος συγγραφέας. Κι όμως, εκεί είναι η δουλειά μου. Το ξέρω. Αλλά δεν την κάνω όσο πρέπει καλά...

ΦΩΝΤΑΣ: Ποια δουλειά σου; Δεν κάνεις τίποτα, μονάχα πίνεις.

ΛΑΚΗΣ, πολύ τρυφερά: Μα διάολε, κατάλαβε. Αυτοί που πετύχανε τι κάνανε, για ποιους δουλέψανε, τι αξίες υπο-

στηρίξανε; Είναι πετυχημένοι οι αρχιτέκτονες με την Αθήνα που φτιάξανε ή οι γιατροί με τα ιδιωτικά τους σφαγεία ή οι πολιτικοί ή οι δημοσιογράφοι; Τι είναι τελικά επιτυχία; Να λες μαλακίες και να τα κονομάς, να μασάς από πέντε μεριές, να γίνεις γνωστός. Γνωστός... Τι θα πει γνωστός; Ξέρεις κανέναν που να έγινε πιο γνωστός από την Κόκα-κόλα;

ΦΩΝΤΑΣ: Δεν ξέρω αν αυτά που λες σε μεθάνε, ή μεθάς για να λες αυτά που αραδιάζεις...

ΛΑΚΗΣ, χωρίς να τον ακούει: Την κρίση μας, δεν την παίρνουμε ποτέ σαν σημάδι τιμιότητας, σαν σημείο αντίστασης, σαν ιδεολογία άρνησης. Δεν παίρνουμε ποτέ την αποτυχία σαν δικιά μας επιτυχία. Αποτύχαμε να γίνουμε αυτό που θέλουν οι άλλοι, άρα είμαστε κοντά σ' εμάς τους ίδιους, κοντά στον εαυτό μας.

ΦΩΝΤΑΣ: Μα τον εαυτό μας τον χάνουμε μέσα στο μεθύσι; πού είμαστε εμείς;

ΛΑΚΗΣ, συνεχίζει: Ο Φράνκο, για να πετύχει, χρειάστηκε ένα εκατομμύριο νεκρούς, δυο εκατομμύρια φυλακισμένους, μισό εκατομμύριο εξόριστους...

ΦΩΝΤΑΣ: Τι μου τα λες αυτά, τα ξέρω, ήμουνα στην επιτροπή για την Ισπανία...

ΛΑΚΗΣ: Τα ξέχασες. Η επιτυχία είναι εγκληματική πράξη. Η ιστορία της επιτυχίας είναι η ιστορία της εγκληματολογίας. Ένας λούστρος μπορεί να γίνει μάγος, αν ξέρει να παίζει φλογέρα. Η φλογέρα είναι η πραγματική εξουσία.

ΦΩΝΤΑΣ: Εσύ είχες επιτυχία, και μάλιστα τρανταχτή. Πόσους σκότωσες; Θυμάσαι πόσος κόσμος και για πόσον καιρό μιλούσε για σένα;

ΛΑΚΗΣ: Εγώ είμαι ο λούστρος με τη φλογέρα. Αλλά η ίδια μου η φλογέρα δεν έπαιζε πια όπως ήθελα. Ξαναγύρισα στο κασελάκι μου. Περιμένω να ξαναγίνω μάγος. Έχω άλλο δρόμο εγώ, μόνο δεν ξέρω ούτε από πού αρχίζει ού-

- τε πού θα μ' οδηγήσει. Η κρίση κάνει τους ανθρώπους μάγους.
- ΦΩΝΤΑΣ: Δεν υπάρχουν μάγοι στην Αθήνα.
- ΛΑΚΗΣ: Νιώθω καλύτερα. Θα γυρίσω να σε βλέπω.
- ΦΩΝΤΑΣ: Στο μαγαζί, μόνο ανθρώπους που βρίσκονται σε κρίση συναντάω.
- ΛΑΚΗΣ: Σημάδι των καιρών. *(Σηκώνεται.)* Εγώ, εγώ, Φώντα, θα μπορούσα να 'μωνα προφήτης. Γι' αυτό δεν μπορείς να με διώξεις. Δεν μπορείς να εγκαταλείψεις τη μόνη ελπίδα που έχεις.
- ΦΩΝΤΑΣ: Δεν ξέρω τι να κάνω μαζί σου.
- ΛΑΚΗΣ: Η ίδια μου η ζωή έχει ένα μεγαλείο. Για σκέψου! Ζω ακριβώς σαν να παίζω. Παίζω έναν κεντρικό ρόλο σε μια παράσταση που δεν τελειώνει ποτέ. Τι παραπάνω είναι η θρησκεία; Ένα θέατρο που το πιστεύεις βαθιά. Σαμάνοι, προφήτες, θεατρίνοι, σαλτιμπάγκοι, εγώ... Θα πιω λίγο, συνήλθα. *(Πηγαίνει στο μπαρ, είναι τυλιγμένος με την κουβέρτα.)* Εδώ θα μπορούσε να 'ταν η σπηλιά μου. Ο άνθρωπος των σπηλαίων, η πρώτη εστία... Η φωτιά λείπει, αλλά την έχω εδώ... *(Δείχνει το στομάχι του.)* Και αυτά τα μπουκάλια, η βιβλιοθήκη μου. Βιβλιοθήκη-μπουκαλοθήκη. Ένα μοντέρνο τέμπλο με μπουκάλια. Ποιος θα μπορούσε να το έχει φτιάξει; Ο Πικάμπια, ο Ερνστ, ποιος;
- ΦΩΝΤΑΣ: Εγώ το 'χω φτιάξει.
- ΛΑΚΗΣ: Εσύ την έχεις εγκαταλείψει την παράσταση.
- ΦΩΝΤΑΣ: Αύριο θα τα 'χεις ξεχάσει αυτά που λες. Δε θα θυμάσαι τίποτα. Και αν θυμάσαι κάτι, δε θα ξέρεις αν ήταν χτες ή προχτές, ή αν ήταν κάτι που είχες σκεφτεί να πεις και το ξέχασες...
- ΛΑΚΗΣ: Αυτό δεν είναι η παράσταση; Κάθε βράδυ να λες τα ίδια πράγματα, σαν να τα ανακαλύπτεις εκείνη τη στιγμή;

ΦΩΝΤΑΣ: Αυτά, στο θέατρο —όχι στο μπαρ.

ΛΑΚΗΣ: Εσύ το κάνεις μπαρ. Γιατί εδώ μέσα να μην είναι θέατρο, κι εσύ κι εγώ, τώρα, να παίζουμε ένα καταπληχτικό έργο; Βάλε το μαγνητόφωνο να γράψει τις κουβέντες μας. Και αύριο θα 'χεις ένα έργο.

Ο Φώντας πηγαίνει προς το Λάκη και κάθεται δίπλα του.

ΦΩΝΤΑΣ: Μαλάκα, αντί να κάτσεις να στρώσεις τον κώλο σου κάτω...

ΛΑΚΗΣ: Μην αρχίζεις πάλι να μου δίνεις συμβουλές.

ΦΩΝΤΑΣ: Την ιδέα που είχα για το σήριαλ, δεν την άκουσες. Ξέρεις πώς την είχανε δεχτεί απάνω; Τούμπες κάνανε.

ΛΑΚΗΣ: Μα εχθρός είσαι συ ή φίλος;

ΦΩΝΤΑΣ: Γιατί εχθρός; Επειδή σήμερα θα σε ήξερε το πανελλήνιο; Τι ήταν για σένα να στρωθείς να γράψεις τους διαλόγους; Τώρα, ποιος σε ξέρει; Ξεχνιούνται γρήγορα οι επιτυχίες, Λάκη. Οι επιτυχίες είναι σαν τις ωραίες γκόμενες. Όταν γίνουν είκοσι πέντε, ήδη γεράσανε και παθαίνουνε ψυχικό τραλαλά.

ΛΑΚΗΣ: Μπράβο, είσαι μεγάλος ποιητής. Να πας να βρεις αυτούς που ξέρεις στην κυβέρνηση για να σου δώσουν το κρατικό βραβείο της... μαλακίας. Τι πρωτοπόρος είσαι...

ΦΩΝΤΑΣ: Ποτέ δε θα μάθεις το συμφέρον σου.

ΛΑΚΗΣ: Για τον ύπνο χρειάζεται μια καλή μαλακία. Έχεις δοκιμάσει να τραβήξεις μαλακία όταν έχεις αϋπνία;

ΦΩΝΤΑΣ: Δεν έχω αϋπνίες.

ΛΑΚΗΣ: Ναι, είσαι ιδεολόγος του ύπνου. Γιατί δεν πας να κοιμηθείς; Εσύ δεν είσαι που βιαζόσουν;

ΦΩΝΤΑΣ, *μετά από παύση*: Στο Θεό σου τώρα, πιστεύεις πως δυο μεθυσμένοι άνθρωποι, σ' ένα μπαρ, μπορεί να γίνει ένα θεατρικό, που να βρει θίασο να παιχτεί, ν' αρέσει;

ΛΑΚΗΣ: Γιατί ν' αρέσει, γιατί να παιχτεί, γιατί να βρει θίασο;

ΦΩΝΤΑΣ: Γιατί έτσι γίνεται.

ΛΑΚΗΣ: Και δεν μπορεί να γίνει αλλιώς; Εσύ κι εγώ δεν είμαστε το μικρότερο θέατρο του κόσμου; Δεν είμαστε η μικρότερη ομάδα του κόσμου; Γιατί να μη φτάνουμε; Μονάχα να μπορούσαμε να κάνουμε κάτι, εσύ κι εγώ, εκεί μέσα να 'σαι εσύ ολόκληρος κι εγώ ολόκληρος. Να κάνουμε κάτι έτσι ακριβώς όπως το θέλουμε.

ΦΩΝΤΑΣ: Τι θέλουμε;

ΛΑΚΗΣ: Για το Λιουμπίμοφ, δε με πίστεψες. Σε καταλαβαίνω, ήταν κάτι πολύ πιο πάνω από τα μέτρα σου. Γι' αυτό που σου λέω τώρα τι λες;

ΦΩΝΤΑΣ: Τι μου λες;

ΛΑΚΗΣ: Σου λέω για ένα θεατρικό.

ΦΩΝΤΑΣ: Του Λιουμπίμοφ;

ΛΑΚΗΣ: Όχι, αυτό που παίζουμε τώρα.

ΦΩΝΤΑΣ: Μιλάμε μεθυσμένα, Λάκη.

ΛΑΚΗΣ: Άρα παίζουμε. Αν μπορούσες να πήγαινες κάπου προς τα κει (δείχνει το κοινό) και να μας έβλεπες.

ΦΩΝΤΑΣ, σηκώνεται: Σοβαρά μιλάς τώρα;

ΛΑΚΗΣ: Πάτα το μαγνητόφωνο. Μια τόσο απλή κίνηση είναι... Και θα 'χεις ένα θεατρικό έργο.

ΦΩΝΤΑΣ, το σκέφτεται: Και νομίζεις πως οι κουβέντες δυο μεθυσμένων ανθρώπων μπορούν να κάνουν τίποτα παραπάνω από ένα μεθύσι;

ΛΑΚΗΣ: Επιστροφή στις ρίζες. Οι μεθυσμένοι κάνανε το θέατρο. Και δω τα 'χεις όλα έτοιμα. Να το σκηνικό. Ένας αποτυχημένος ηθοποιός και ένας αποτυχημένος συγγραφέας. Εσύ κι εγώ. Υπάρχει τίποτα πιο μοντέρνο από την αποτυχία; Μπέκετ έχεις!

ΦΩΝΤΑΣ: Αν μ' άκουγες έστω και μια φορά, Λάκη, τώρα θα 'χαμε το θέατρό μας. Αλλά δεν πατάς στη γη...

ΛΑΚΗΣ: Ενώ εσύ πατάς για να βοσκάς. Θυμάσαι την ιστορία με τα μοσχάρια;

ΦΩΝΤΑΣ: Έπρεπε να την είχα κάνει μόνος μου.

ΛΑΚΗΣ: Επιμένεις ακόμα, δηλαδή;

ΦΩΝΤΑΣ: Εμένα μου το 'χε πει άνθρωπος μέσα από την κυβέρνηση.

ΛΑΚΗΣ: Και θα βοσκάγαμε τώρα γελάδες...

ΦΩΝΤΑΣ: Κρεατοπαραγωγικά μοσχάρια ήτανε. Όλα έτοιμα.

Οι εγκαταστάσεις πληρωμένες, τα δάνεια βγαλμένα, ε-
μείς μόνο χρήματα θ' αρμέγαμε. Από τα μοσχάρια θα
'χαμε κάνει το θέατρο τώρα...

ΛΑΚΗΣ: Σε πρόλαβαν άλλοι, όμως...

ΦΩΝΤΑΣ: Θα την είχες αράξει στην παρθένα φύση... Πάντα
λες πως σε πνίγει η πόλη... Αριστουργήματα θα μπορού-
σες να 'χεις κάνει...

ΛΑΚΗΣ: Σταμάτα, μ' αηδιάζεις.

ΦΩΝΤΑΣ: Σωστά, για δουλειά σου είπα.

ΛΑΚΗΣ: Μα συ δε βιαζόσουν να φύγεις; Τι κάθεται;

ΦΩΝΤΑΣ: Τώρα πια δεν έχει σημασία. Θα σου τα πω όμως,
μια που έκατσα.

ΛΑΚΗΣ: Τότε θα φύγω εγώ.

Σηκώνεται να φύγει. Ο Φώντας τον σταματάει.

ΦΩΝΤΑΣ: Δε θα πας πουθενά, εδώ θα κάτσεις.

ΛΑΚΗΣ, ικανοποιημένος: Δεν υπάρχει συνεννόηση μεταξύ
μας.

ΦΩΝΤΑΣ: Και πότε υπήρχε;

ΛΑΚΗΣ: Εκεί είναι το δράμα. Γι' αυτό σου λέω πως είμαστε
πολύ κοντά στη δημιουργία. Αλλά δεν καταλαβαίνεις.
Και είναι τόσο απλό... (Πηγαίνει στο μαγνητόφωνο.)
Να, βλέπεις, ένα απλό κουμπάκι θα πατήσω.

ΦΩΝΤΑΣ: Σταμάτα! Για να βρει την κασέτα η Μαρία, μ' ό-
λες τις μαλακίες που λέμε για κείνη...

ΛΑΚΗΣ: Θα τη λέμε Ελένη, τι άλλο θέλεις; Δε θα το κατα-
λάβει. Μετά, θ' αλλάξουμε τους ρόλους. Εσύ θα με λες

Φώντα, κι εγώ θα σε λέω Λάκη. Και τα υπόλοιπα θα γίνουν από μόνα τους.

Πατάει το κουμπί και ακούγεται πολύ δυνατά το «Riders on the storm» των Doors.

ΦΩΝΤΑΣ: Ε, τι κάνεις, κλείσ' το! Θα σηκώσεις τη γειτονιά στο πόδι!

ΛΑΚΗΣ: Πώς κλείνει;

ΦΩΝΤΑΣ: Πάτα το στοπ.

Ο Λάκης δεν μπορεί να το κλείσει, ακούγονται διάφοροι ηλεκτρονικοί ήχοι από το μαγνητόφωνο, πηγαίνει ο Φώντας και το σταματάει.

ΛΑΚΗΣ: Αυτός τελικά είσαι, ένα στοπ. Βλέπεις, είναι ο φόβος που ταχτοποιεί, ρυθμίζει, νομοθετεί. Φόβος και λογική είναι το ίδιο.

ΦΩΝΤΑΣ: Καλά τώρα, τι ήθελες, νά 'ρθει το εκατό;

ΛΑΚΗΣ: Να παίζεις με το φόβο σου, να βρίσκεσαι εκεί που φοβάσαι, αυτό είναι να κάνεις κάτι. Άναιψε κανένα φως. (Φεύγει και κάθεται στην κουμιστή πολυθρόνα.) Άμα κανένας κάθεται εδώ, νιώθει γέρος... Βάλε λίγη μουσική, ό,τι να 'ναι, φοβάμαι.

ΦΩΝΤΑΣ, ετοιμάζει ένα σάντουιτς: Πεινάς καθόλου;

ΛΑΚΗΣ: Δεν ξέρω αν πεινάω ή πονάει το στομάχι μου. Άκου κρεατοπαραγωγικά μοσχάρια! (Γελάει.)

ΦΩΝΤΑΣ, τρώγοντας: Σε ρωτάω, πεινάς; Να σου ετοιμάσω τίποτα... Μ' ακούς ή κοιμήθηκες;

ΛΑΚΗΣ: Ν' ακούσω τι;

ΦΩΝΤΑΣ: Αυτό που σου λέω.

ΛΑΚΗΣ: Και γιατί είμαι υποχρεωμένος να τ' ακούσω;

ΦΩΝΤΑΣ: Γιατί, μόνο εγώ πρέπει ν' ακούω;

ΛΑΚΗΣ: Μην ακούς.

ΦΩΝΤΑΣ: Πώς να μην ακούω, αφού σ' εμένα μιλάς.

ΛΑΚΗΣ: Δε μιλάω σ' εσένα, στον εαυτό μου μιλάω. Εσύ κρυφακούς.

ΦΩΝΤΑΣ: Τότε γιατί έρχεσαι εδώ;
ΛΑΚΗΣ: Για να διαπιστώσω αν υπάρχουν.
ΦΩΝΤΑΣ: Και πώς το διαπιστώνεις; Τσιμπώντας χιλιάρικα από το ταμείο;
ΛΑΚΗΣ: Πόσο μεθυσμένος είσαι;
ΦΩΝΤΑΣ: Τόσο για να ξέρω τι λέω.
ΛΑΚΗΣ: Και για να καταλαβαίνεις τι λέω;
ΦΩΝΤΑΣ: Δε θέλω ν' ακούσω άλλο. Θέλω να μιλήσω...
ΛΑΚΗΣ: Τότε γιατί δε μιλάς;
ΦΩΝΤΑΣ: Γιατί δεν ακούς εσύ.
ΛΑΚΗΣ: Ακούω, αλλά όσο πιο πολύ σ' ακούω, τόσο απογοητεύομαι. Καλύτερα να μη σ' ακούω, για να σε πιστεύω. Ξέρεις πως ήσουνα το ίνδαλμά μου...
ΦΩΝΤΑΣ, σταματάει να τρώει, σκουπίζεται με το χέρι: Ποτέ σου δε μου το 'χες πει αυτό.
ΛΑΚΗΣ: Σ' το 'χω πει πολλές φορές, αλλά όπως είσαι πάντα μεθυσμένος...
ΦΩΝΤΑΣ: Εσύ είσαι μεθυσμένος τώρα, και μπορεί να 'χεις ξεχάσει ότι δε μου το 'πες.
ΛΑΚΗΣ: Τι είπες;
ΦΩΝΤΑΣ: Λέω ότι μπορεί να νομίζεις ότι μου το 'πες...
ΛΑΚΗΣ: Τι νομίζω ότι σου είπα;
ΦΩΝΤΑΣ: Ξέχασες τι λέγαμε;
ΛΑΚΗΣ: Για το Λιουμπίμοφ μιλάγαμε.
ΦΩΝΤΑΣ: Για μένα μιλούσες.
ΛΑΚΗΣ: Το ίδιο κάνει, εκεί θα κατέληγα. Μπορείς να μου πεις κάτι;
ΦΩΝΤΑΣ: Αν μπορώ...
ΛΑΚΗΣ: Ηθοποιός δεν είσαι; Πες μου, πού πάει ο βασιλιάς
Ληρ, όταν ο ηθοποιός βγάζει τα ρούχα τού βασιλιά;
ΦΩΝΤΑΣ: Δεν καταλαβαίνω.
ΛΑΚΗΣ: Σου είπα ψέματα.
ΦΩΝΤΑΣ: Για μένα;

ΛΑΚΗΣ: Όχι, για το Λιουμπίμοφ.
ΦΩΝΤΑΣ: Α, το Ξερα από την αρχή.
ΛΑΚΗΣ: Ναι, δε με βρήκε αυτός, εγώ τον βρήκα.
ΦΩΝΤΑΣ: Δηλαδή τον είδες;
ΛΑΚΗΣ: Μια και δυο φορές; Ολόκληρο μυθιστόρημα... Εγώ
τα κανόνισα όλα, εγώ πήγα και τον βρήκα στο Λονδίνο,
εγώ του μίλησα για την κατάσταση στο Εθνικό, εγώ έ-
πιασα τους μαλάκες του υπουργείου...
ΦΩΝΤΑΣ: Και τότε τα 'κανες όλα αυτά;
ΛΑΚΗΣ: Δεν είχα εξαφανιστεί ένα διάστημα; Στο Λονδίνο
ήμουνα.
ΦΩΝΤΑΣ: Ποτέ δεν είχες εξαφανιστεί.
ΛΑΚΗΣ: Δε θυμάσαι, φαίνεται.
ΦΩΝΤΑΣ: Θυμάμαι πως κάθε βράδυ είσαι εδώ.
ΛΑΚΗΣ: Και τις φορές που έχουμε τσακωθεί;
ΦΩΝΤΑΣ: Πάντα τσακωνόμαστε.
ΛΑΚΗΣ: Δε θυμάσαι καμιά φορά να τα έχω βροντήξει και να
'χω εξαφανιστεί;
ΦΩΝΤΑΣ: Όχι.
ΛΑΚΗΣ: Ε λοιπόν, μάθε το, γι' αυτό έρχομαι, για να κόψω
μαζί σου. Ήσουν ένα ίνδαλμα. Ο δυνατός, ο καβγατζής,
το σέντερ μπακ βράχος, το παιδί που είχε μάνα και πατέ-
ρα, σπίτι κανονικό. Ξέρεις τι πίστευα μια εποχή;
ΦΩΝΤΑΣ: Τι;
ΛΑΚΗΣ: Πως ήμουνα αδερφός σου, και είχατε όλοι συνωμο-
τήσει να με δώσετε παραπαίδι στον εισαγγελέα...
ΦΩΝΤΑΣ: Μα το έργο σου τώρα μου διηγείσαι;
ΛΑΚΗΣ: Τη ζωή μου.
ΦΩΝΤΑΣ: Αυτός είναι ο ρόλος του Κωνσταντίνου που γυρίζει
από την Αμερική... Πού είχες μείνει; Για δώσε μου ατά-
κα. (Αρχίζει και παίζει.) Ελένη, ξέρεις τι είναι για ένα
παιδί να τελειώνει το μάθημα και να βλέπει όλα τα παι-
διά να πηγαίνουν σπίτι και αυτό να μην έχει σπίτι; Να

μην υπάρχει καμιά μάνα, να μην υπάρχει η ζεστή μυρωδιά του φαγητού να το περιμένει, παρά μονάχα καπνοί από τους διαδρόμους του δικαστηρίου, όπου το παιδί έπρεπε να καθίσει με τις ώρες να περιμένει να τελειώσει ο πατέρας του. Γι' αυτό σου λέω, Ελένη, τα δικά μας τα παιδιά... (Τον πιάνουν τα κλάματα και δεν μπορεί να συνεχίσει.) Ρε πούστη, τι το έκανες τέτοιο ταλέντο, πού το σκόρπισες, ρε αθεόφοβε! Σχολή θα 'χες κάνει τώρα! Άφρησες τον κάθε μαλάκια ν' αλωνίζει, κι εσύ... Α, ρε Λάκη... Ακόμα θυμάμαι τα λόγια, ύστερα από τόσα χρόνια, και ας μην ήτανε και δικά μου.

ΛΑΚΗΣ, φοβερά κουρασμένος: Πιστεύεις τώρα για το Λιουμπίμοφ;

ΦΩΝΤΑΣ: Ναι, γιατί όχι;

ΛΑΚΗΣ: Τι σ' έκανε ν' αλλάξεις;

ΦΩΝΤΑΣ: Δεν ξέρω.

ΛΑΚΗΣ: Το πιστεύεις πραγματικά δηλαδή;

ΦΩΝΤΑΣ: Ναι, ναι.

ΛΑΚΗΣ: Κάπου αμφιβάλεις όμως ακόμα...

ΦΩΝΤΑΣ: Όχι, στη ζωή των παιδιών μου. Σε πιστεύω.

ΛΑΚΗΣ, σηκώνεται και προχωράει, έτοιμος να καταρρεύσει:

Ε, λοιπόν, μάθε, στ' αρχίδια μου ο Λιουμπίμοφ, στ' αρχίδια μου και το θέατρο, στ' αρχίδια μου όλα. Δεν έχω άλλη δύναμη... (Πάει να σωριαστεί κάτω τον προφταίνει ο Φώντας και τον ξαπλώνει μαλακά.)

ΦΩΝΤΑΣ: Λάκη, μη φεύγεις, μη χάνεσαι. Άκου... (Απελπισμένος και πονεμένος:) Πάει ο Λάκης, έφυγε. Πού στο διάολο πήγε πάλι. Ο Θεός και η ψυχή του. Λάκη, άκουσέ με, και ο κοιμισμένος πρέπει ν' ακούει, τ' αυτιά δεν κλείνουν όπως τα μάτια, μένουν ανοιχτά. Λάκη, Λάκη, άκου! Θα γεμίσει κόσμο το μαγαζί... Θα 'ρθουνε όλοι τώρα. Θα δεις! (Πηγαίνει και με πολύ κόπο και ζημιές βάζει μια κασέτα δυνατά ακούγεται η αρχή της άριας «Oh, dolci

basin, από την Tosca.) Όταν ο γέρος μου τράβαγε κορόνες, νόμιζα πως η φωνή του ένωσε το Μέτελα με τα Δειλινάτα με μια μεγάλη φωτεινή αψίδα. Και πάνω της περπατάγανε ωραίες κυρίες... (Πηγαίνει και τραβάει το Λάκη.) Λάκη, σήκω να δεις! Σήκω να δεις, είναι ωραία! Σε θέλω μαζί μου, έλα! (Του ρίχνει ποτό με το μπουκάλι στη μούρη.) Λάκη, ξύπνα να δεις.

ΛΑΚΗΣ, *συνέρχεται αργά, σηκώνεται, τελείως αλλού*: Όταν έφυγε, είχε αφήσει στην κρεμάστρα το κασκόλ της. Για μήνες κρεμόταν εκεί, περνούσα από κάτω και το κοίταζα και δεν το άγγιζα. Είχα έναν απαγχονισμένο στο σπίτι, που ήταν το μόνο ζωντανό που υπήρχε.

ΦΩΝΤΑΣ: Έτσι μπράβο, μη σταματάς! Θα βάλω το μαγνητόφωνο.

ΛΑΚΗΣ, *τον σταματάει με το χέρι*: Αυτό το παιδί το ήθελα, μου 'πε. Νιώθω ότι αναγκάστηκα να κάνω αυτή την έκτρωση, αν και ήμουνα εγώ που τ' αποφάσισα, χωρίς να σ' το πω. Δεν είχα να στηριχτώ πουθενά. Σε σένα —έτσι μου 'πε και χαμογέλασε— σε σένα δεν μπορούσα να 'χω καμιά εμπιστοσύνη. Την ευθύνη του εαυτού σου δεν μπορούσες να πάρεις, πόσο μάλλον ενός παιδιού ή μιας γυναίκας.

ΦΩΝΤΑΣ: Τι λες τώρα, Λάκη;

ΛΑΚΗΣ: Τίποτα. Διάλειμμα ολίγων λεπτών. Πασατέμπο έχεις; σάμαλι έχεις; Άμα δεν τα 'χεις αυτά, δεν έχεις τίποτα στη ζωή.

ΦΩΝΤΑΣ, *πηγαίνει πολύ κοντά του*: Λάκη, άκου, θα πάρεις την κιθάρα του πατέρα σου...

ΛΑΚΗΣ: Ποια; Ποια είπες; Α ναι, γι' αυτήν πάλι. Ναι, πήγα να τη βρω. Χωρίς όρους, χωρίς τίποτα. Αυτή τη φορά είχα αποφασίσει να μην κρατήσω τίποτα δικό μου. Όλα όπως τα ήθελε, όπως μου τα 'χε ζητήσει. Είχε μαζέψει τα πράματά μου. Χώραγαν όλα σ' έναν μπλε σάκο. Αυτή έ-

λειπε. Δεν είχε αφήσει ούτε ένα σημείωμα, ούτε μια λέξη. Μονάχα το κλειδί, κρυμμένο στο κουτί του ηλεκτρικού. Άνοιξα και μπήκα. Περίμενα να τη βρω. Το σπίτι μύριζε κλάματα και έμμηνα. Κοίταξα τα σκουπίδια και βρήκα μια σερβιέτα. Μου σηκώθηκε. Έψαξα όλο το σπίτι να βρω ένα σημάδι, ένα μήνυμα, κάτι που ν' απευθύνεται σ' εμένα. Τίποτα. Το σπίτι ήταν κενotáφιο. Μου' πεσε.

ΦΩΝΤΑΣ: Δεν την ξανάδες ποτέ;

ΛΑΚΗΣ: Ακόμα περνάω από κάτω, κοιτάζω το παράθυρό της από μακριά, και όταν έχει φως ζεσταίνομαι, και όταν είναι σκοτεινό τρομάζω.

ΦΩΝΤΑΣ: Μα έχει αλλάξει σπίτι, εδώ και καιρό.

ΛΑΚΗΣ: Όχι, μένει πάντα εκεί.

ΦΩΝΤΑΣ: Έχω πάει στο καινούριο της σπίτι.

ΛΑΚΗΣ: Το ξέρω, μένει μόνη της πάντα εκεί.

ΦΩΝΤΑΣ: Όχι και το ξέρεις! Μένει με το Στέφανο...

ΛΑΚΗΣ: Σταμάτα, δε μιλάμε για το ίδιο πράγμα. Για ποια μου μιλούσες προηγουμένως;

ΦΩΝΤΑΣ: Για την κιθάρα του πατέρα σου.

ΛΑΚΗΣ: Την έχω θάψει μαζί με τον πατέρα μου.

ΦΩΝΤΑΣ: Όχι, Λάκη, άλλη βάλουμε. Του πατέρα σου την κρατήσαμε, ήταν καλή —δε θυμάσαι; Λοιπόν, άκου: Απο αύριο θ' αρχίσουμε να παίζουμε στα χωριά. Θα δώσω το μαγαζί και θα φύγουμε.

ΛΑΚΗΣ: Μα ξέρω μονάχα την ισπανική υποχώρηση.

ΦΩΝΤΑΣ: Φτάνει αυτό, μ' αυτό θ' αρχίζουμε. Ξέρεις και τέσσερα πέντε ακόρντα, δεν ξέρεις;

ΛΑΚΗΣ: Παραπάνω. Τουλάχιστον οχτώ.

ΦΩΝΤΑΣ: Ακόμα καλύτερα, θα μάθεις κι άλλα.

ΛΑΚΗΣ: Για μένα τέλειωσε πια η παράσταση. Πώς τα είπες αυτά;

ΦΩΝΤΑΣ: Ποια;

ΛΑΚΗΣ: Τα μοσχάρια.

ΦΩΝΤΑΣ: Ποια μοσχάρια;

ΛΑΚΗΣ: Τα κρεατοπαραγωγικά μοσχάρια. Αυτό θα κάνω.

ΦΩΝΤΑΣ: Για την Ελένη μιλούσες προηγούμενα;

ΛΑΚΗΣ: Όχι, για την πούτσα μου την καβλωμένη. Εσύ καλά την έχεις, την έχεις πιάσει την καλή. Σπίτι έχεις, γυναίκα έχεις, παιδιά έχεις, λεφτά έχεις, γκόμενες έχεις, όλα τα έχεις. Μα θα την πιάσω κι εγώ την καλή. Ράντσο θα κάνω με τα μοσχάρια. Θα πάρω και άλογο και καουμπόικο καπέλο, από το Τέξας. Και θα πάρω και την καλύτερη νύφη του χωριού. Με προίκα, με γιδοπρόβατα, ένα ωραίο μουνί χωριάτικο, χωρίς συντηρητικά, χημικά και καλλυντικά. Τέρμα τα κουλτουρομουνιά. Θα γίνω μοσχαρομπόι. (Γελάει τρελά.)

ΦΩΝΤΑΣ: Λάκη, Λάκη, άκου: αυτή η μηχανή (δείχνει τη μηχανή του ταμείου) είναι η μάνα μας. Θα μας τα δώσει όλα για να βγούμε να παίξουμε στα χωριά. Μην την περιφρονείς. (Πηγαίνει και προσπαθεί να τη βγάλει.) Λάκη, μην το περιφρονείς το κακόμοιρο το κορίτσι, έλα να το πάρουμε μαζί. (Κάνει εμετό πάνω στη μηχανή.)

ΛΑΚΗΣ: Κατουριέμαι, προστάτη θα 'χω... (Πηγαίνει προς τις κουίντες, πέφτοντας από δω και από κει.) Μα τι έκανες, ρε πούστη, επέκταση στο μαγαζί! Δεν μπορώ να βρω την τουαλέτα. Το άλλαξες πάλι για να παίρνει πιο πολλές καρέκλες. (Κατουράει.) Ξέρεις, αν είχε μείνει κάποιος πελάτης ξεχασμένος στο μαγαζί, θα 'χαμε μια πραγματική παράσταση. Αλλά πώς θα τελειωνε; Μα τι λέω, το τέλος το 'χω έτοιμο. Θα βγάλαμε τον αντάρτη... (Γυρίζει και βλέπει το Φώντα να κάνει εμετό.) Μα τι κάνει εκεί στη μηχανή! Τη μάνα σου γαμάς! (Γελάει.) Βρήκαμε και τον τίτλο του έργου: «Ο Οιδίπους εν Μπαρῶ», αν θες να το κάνεις γαλλικό ή αν θέλεις να το κάνεις αγγλικό: «Ο Οιδίπους ἦν μπάρ». Ο Οιδίπους είναι ιν, πολύ ιν αδερφέ μου.

ΦΩΝΤΑΣ, γυρίζει, σκουπίζεται σαν να μην έγινε τίποτα: Τι λέγαμε;

ΛΑΚΗΣ: Έλεγες εκείνον το μονόλογο.

ΦΩΝΤΑΣ: Τι μονόλογο έλεγα;

ΛΑΚΗΣ: Αυτόν από τη Σχολή, πώς τον λένε, αυτόν με τη συμφορά.

ΦΩΝΤΑΣ: Συμφορά... συμφορά... ποια συμφορά; Α, τους Πέρσες λες.

ΛΑΚΗΣ: Πέρσες, Τούρκοι, δε θυμάμαι τι ήταν.

ΦΩΝΤΑΣ: Πέρσες ήταν, Πέρσες.

ΛΑΚΗΣ: Δε με νοιάζει και δε μ' ενδιαφέρει τι ήτανε. Το μονόλογο τον ξέρεις;

ΦΩΝΤΑΣ: Ναι, ένα λεφτό να συγκεντρωθώ. (Κάνει αυτοσυγκέντρωση κτλ.) Αρχή στην πάσα συμφορά...

ΛΑΚΗΣ: Ναι, ναι, αυτό είναι, μπράβο, βρήκαμε την αρχή.

ΦΩΝΤΑΣ: Ποια αρχή;

ΛΑΚΗΣ: Του παιγνιδιού.

ΦΩΝΤΑΣ: Μα δεν παίζαμε —λέγαμε.

ΛΑΚΗΣ: Παίζαμε!

ΦΩΝΤΑΣ: Τι παίζαμε;

ΛΑΚΗΣ: Μπίλιες.

ΦΩΝΤΑΣ: Και ποιανού η σειρά ήτανε;

ΛΑΚΗΣ: Η δικιά σου.

ΦΩΝΤΑΣ: Πού είναι η μπίλια σου;

ΛΑΚΗΣ: Κάτω από το τραπέζι.

ΦΩΝΤΑΣ: Και πώς θέλεις να παίξω; Τράβα το τραπέζι.

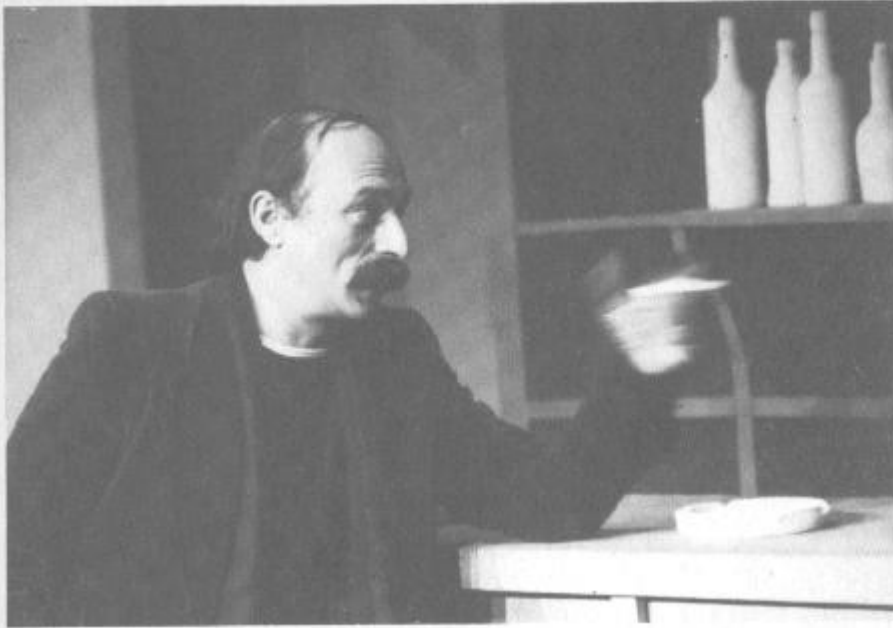
ΛΑΚΗΣ, σπρώχνει το τραπέζι: Καθάρισα. (Ο Φώντας σκύβει στο πάτωμα και πετάει μια φανταστική μπίλια.) Δε με πέτυχες! Η σειρά μου.

Παίζουν σοβαρά, αναποδογυρίζοντας τραπέζια, γίνονται δυο χαρούμενα παιδιά, ακούγονται παιδικές φωνές σε διάλειμμα και ένα κουδούνι σχολείου που χτυπάει. Το φως χαμηλώνει, σκοτάδι, η κιθάρα της αρχής.

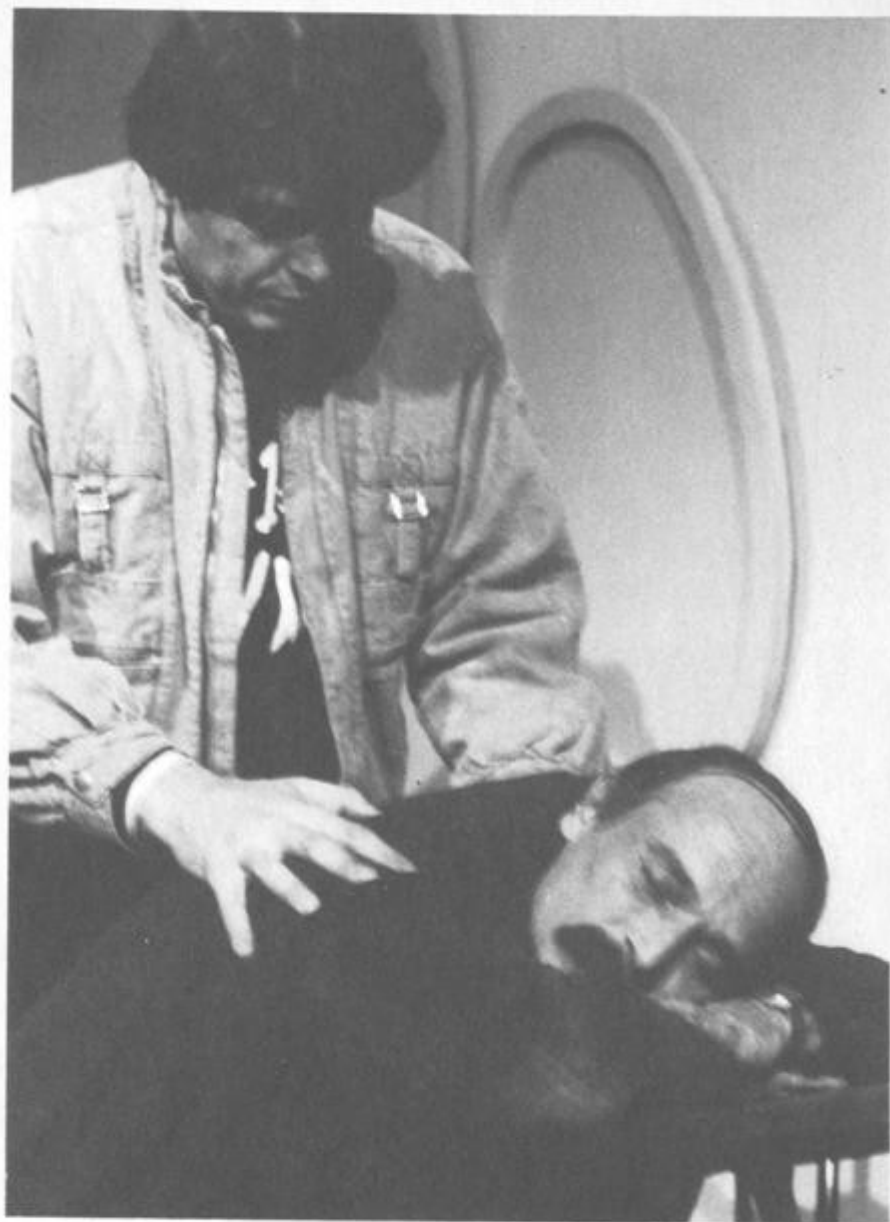
ΕΠΙΛΟΓΟΣ

*Η αρχική σκηνή που συνδέεται με τη μουσική, όπου ο
Φώντας λέει «ο Λάκης». Απότομο σκοτάδι.*

ΑΥΛΑΙΑ

Ο Αντώνης Αντωνίου και ο Δημήτρης Τζουμάκης στην παράσταση του έργου.

ΕΠΙΜΕΤΡΟ
ΚΡΙΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ

Το «Tango Bar» ανέβηκε στη Θεατρική Σκηνή το Φεβρουάριο του 1987 με τους ακόλουθους συντελεστές:

Φώντας Δημήτρης Τζουμάκας
Λάκης Αντώνης Αντωνίου

Σκηνοθεσία Αντώνης Αντωνίου
Σκημικά-Κοστούμια Γιάννης Λεακός
Μουσική Παντελής Ιωσηφίδης
Φωτισμοί Νίκος Μήλας
Φωτογραφίες Γιώργος Οικονόμου
Κατασκευή σκημικών Δημήτρης Παπαγεωργίου

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΡΓΟ ΠΡΟΧΩΡΕΙ
«Ο ΗΧΟΣ ΤΟΥ ΟΠΛΟΥ», «TANGO BAR», «ΕΞΟΡΙΑ»

Μέσα σε λίγες μέρες, τρία νέα ελληνικά έργα στη σκηνή. Επίδοση ιδιαίτερα αξιόλογη, που νομίζω ότι εντάσσεται κι αυτή μέσα στη γενική «άνθηση» του ελληνικού θεάτρου τη φετινή χειμωιάτικη περίοδο.

.....
Το *Tango bar* δεν είναι απλώς ένα καινούριο νεοελληνικό θεατρικό έργο, είναι και το πρώτο του συγγραφέα του. Εδώ δηλαδή έχουμε και έναν καινούριο νεοέλληνα θεατρικό συγγραφέα, τον Περικλή Κοροβέση.

.....
Το *Tango bar* είναι ένα θεατρικό πρωτόλειο, βγαλμένο όμως μέσα από τα σπλάχνα του συγγραφέα του. Και όχι μόνο από τα σπλάχνα. Αλλά και από ένα βασανισμένο και απελπισμένο νου.

Ο Περικλής Κοροβέσης είναι ένας αυτόπτης μάρτυς της ανθρώπινης κτηνωδίας. Υπήρξε το πρώτο θύμα της χούντας που έκανε γνωστό σ' όλο τον κόσμο το φριχτό πρόσωπο της δικτατορίας των συνταγματαρχών. Θυμάμαι το συγκλονισμό που αισθανθήκαμε στο εξωτερικό, όταν μάθαμε την καταγγελία του Κοροβέση.

ΜΙΑ ΕΠΟΧΗ

Το *Tango bar* περιέχει πάνω στο κορμί των δύο ηρώων του τον πραγματικό ή φανταστικό προσωπικό βασανισμό μιας ολόκληρης εποχής. Το κέντρο βάρους, όμως, είναι το σήμερα. Ο σημερινός «βασανισμός» ενός αδιέξοδου κόσμου με τόσο βεβαρημένο παρελθόν. (Εδώ είναι φανερό πως η Αναγνωστάκη με τον *Ήχο του όπλου* κάνει την πρώτη προσπάθεια απαγκίστρωσης από τον κυρίαρχο ρόλο του παρελθόντος. Που βασανίζει πάντως ακόμα όλους ανεξαιρέτα τους Έλληνες θεατρικούς συγγραφείς.)

Θεωρώ τη δουλειά του Κοροβέση πολύ θετική για ένα πιο ολοκληρωμένο αυριανό θεατρικό έργο. Ήδη και με το πρώτο του δεί-

χνει τις ικανότητές του: Ένας αβίαστος διάλογος, που βασίζεται περισσότερο στη συνειρμική των ηρώων, παρά στην απόφαση του συγγραφέα να υποταχτεί στη δική του, προκαθορισμένη, θέληση. Ακόμα, «ευρήματα» απλά, φυσικά, που εντάσσονται με ευκολία στο γενικό σχέδιο.

Οι δύο ηθοποιοί της παράστασης, ο Δημήτρης Τζουμάκης και ο Αντώνης Αντωνίου, έκαναν προσεγμένη και δημιουργική δουλειά. Δεν φώναξαν, δεν υπερέπαιξαν, δεν υπόπαιξαν. Ζύγισαν και τις δικές τους δυνατότητες και τις ευκαιρίες που τους έδιναν οι ρόλοι τους.

Αξίζει να δει κανείς και το έργο του Κοροβέση και τη δουλειά των δύο ηθοποιών.

ΜΗΝΑΣ ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ

«Έθνος», 3 Μαρτίου 1987

ΑΝΗΛΙΚΟΙ ΓΙΑ ΠΑΝΤΑ

Συχνά αναρωτιέμαι γιατί, άραγε, αν και υπάρχει τόσο πλούσιο σε αριθμό και ποιότητα συγγραφικό δυναμικό στην σύγχρονη ελληνική παραγωγή, αυτή η συγγραφή να φτάνει σπάνια σε μια σύνθεση, που η σπονδύλωσή της να πιστοποιεί την πληρότητα ενός θεατρικού έργου. Αν περιορίσουμε την εξέτασή μας στην μεταπολεμική παραγωγή, σ' ένα διάστημα, δηλαδή, 40 περίπου ετών αρκετά γόνιμο, και αντλήσουμε ένα γενικευτικό παράδειγμα, θα διαπιστώσουμε ότι το ελληνικό έργο λες και αγωνίζεται να χειραφετηθεί από δύο πράγματα: από αυτό που ονομάζω σύνδρομο του μονοπράκτου και από την αγωνία του στιγμιοτύπου να πείσει ως σύσταση πραγμάτων. Είναι σαν να υπάρχει μία ευγονία γραφής και μια δραματουργική δυστοκία συνάμα. Παράδειγμα: Αν σε ρωτήσουν τι ακριβώς είδες σ' ένα σύγχρονο έργο, είναι δύσκολο ν' απαντήσεις, όσο κι αν το έργο αυτό σου άρεσε ως διάλογος, ως ψυ-

χογράφημα, ως διάνοια, ως ποίηση, και όσο και αν σ' έχει συγκινήσει σ' αυτό το στοιχείο της αναγνωρίσεως. Γιατί άραγε;

Σ' αυτές τις απορίες ομολογώ ότι δυσκολεύομαι ν' απαντήσω. Πάντως, κάποια εξήγηση πρέπει να υπάρχει. Και σκέπτομαι κάτι επί του προκειμένου, που ίσως να μην είναι τόσο απλουστευτικό όσο φαίνεται εκ πρώτης όψεως. Σκέπτομαι μήπως η τόση σπατάλη της κοινωνιολογίας, που έχει γεμίσει καταναλωτικά την ψυχή μας, μας κάνει να ψάχνουμε να βρούμε τι πρέπει να γράψουμε (λες και έχουμε υποχρέωση στην εντολή κάποιου άορατου θεματοδότη) παρακωλύοντας έτσι την λειτουργία της εμπνεύσεως, που μόνο η άσκηση της ελευθερίας μπορεί να την κάνει να συλλάβει και να γεννήσει. Έχω κι άλλοτε γράψει για την σχέση ειλικρίνειας και αλήθειας. Η κάθε «αλήθεια» μπορεί να αμφισβητηθεί, εξάλλου δεν έχει σχέση με την αξία ενός έργου. Εκείνο που έχει αναμφισβήτητη σχέση με την έμπνευση είναι η ειλικρίνεια. Είναι ο πιο ουσιαστικός όρος της.

Αυτά που γράφω και έχουν και δεν έχουν σχέση με το έργο *Tango Bar* που είδα στην επιμένουσα (εύγε της) Θεατρική Σκηνή της οδού Νάξου. Και σπεύδω να πω πριν προχωρήσω ότι και το έργο και η παράσταση προϋποθέτουν τον όρο της ειλικρίνειας.

Με το *Tango Bar*, αν δεν κάνω λάθος, πρωτοεμφανίζεται ως θεατρικός συγγραφέας ο κ. Περικλής Κοροβέσης (γνωστός από πεζογραφικές του καταθέσεις). Το πρώτο του έργο έχει σημαίνοντα προτερήματα γραφής ως προς την ηθογράφηση, την ευαισθησία του χειρισμού, το συναισθηματικό βάθος, την ικανότητα αναγνωρίσεως, την αυξομείωση των σκηνικών εντάσεων. Όλα αυτά σε μια ποιότητα διατυπώσεως, που ομολογώ ότι μου έκανε εντύπωση. Το μειονέκτημα του έργου είναι το... εθνικό μειονέκτημα που προσπάθησα να υπαινωχθώ παραπάνω, σε μια γενίκευση που οπωσδήποτε αδικεί την περιπτωσιολογία, αλλά που οπωσδήποτε χαρακτηρίζει το σύμπτωμα. Το έργο είναι ένας θεατρικότερος διάλογος, που διψάει για κάτι που του λείπει: την σύνθεση. Στο *Tango Bar* υπάρχει σύσταση προσώπων, αλλά δεν υπάρχει σύσταση πραγμάτων, για να θυμηθούμε τον Αριστοτέλη. Ακούονται ου-

σιαστικά πράγματα, αλλά αυτά που συμβαίνουν είναι δραματουργικώς ρευστά. Το θέμα δεν βρίσκει την πλοκή του. Κρίμα! Διότι η σύλληψη η θεματογραφική θα μπορούσε να ολοκληρωθεί σ' ένα σημαίνον έργο. Παρακολουθούμε επιτέλους την φίλια δύο ατόμων, που δεν μπόρεσαν ποτέ να μεγαλώσουν, γιατί δεν μπόρεσαν να καταλάβουν την διαφορά ανάμεσα στην αθωότητα του παιχιδιού και στην στυγνότητα της κοινωνικής πραγματικότητας. Πάντως, το έργο αυτό ομολογώ ότι κέρδισα που το είδα, γιατί πιστοποίησα την ανθρωπιά μιας ειλικρίνειας, που είναι τόσο δυσέυρετη σήμερα.

Σκηνοθετήθηκε το έργο του κ. Κοροβέση με την προσοχή της λεπτοτεχνίας που χαρακτηρίζει κατά κανόνα την κατασκευή του κ. Α. Αντωνίου και οι δύο ρόλοι παίζονται με το κερδισμένο τεκμήριο μιας αυτοπάθειας, που αποκαλύπτει μια σχέση τρυφερότητας ανάμεσα στο κείμενο και στους ηθοποιούς (κκ. Δ. Τζουμάκης και Α. Αντωνίου) και προσφέρει στον θεατή μία λίαν ενδιαφέρουσα παράσταση. Το σκηνικό του κ. Γ. Λεκκού ευαισθητοποιεί τον χώρο κατά το δέον του έργου με την συνεργασία του φωτισμού (κ. Ν. Μήλας), ενώ η μαγνητοφωνημένη μουσική του κ. Π. Ιωσηφίδη δίνει κλίμα και στίξη.

ΤΑΣΟΣ ΛΙΓΝΑΔΗΣ

«Καθημερινή», 29-30 Μαρτίου 1987

Η ΗΔΟΝΗ ΤΗΣ ΑΠΟΤΥΧΙΑΣ

Ένα μήνυμα άκρας απελπισίας έρχεται από έναν άνθρωπο που μαρτύρησε (και με τις δύο της έννοιες η λέξη μάρτυρας, βασανιζόμενος και καταθέτων ενώπιον της ιστορίας) για το δικαίωμα στην ανθρωπιά. Αναφέρομαι στον σεμνό Περικλή Κοροβέση, που γνωρίζω ότι οι χαρακτηρισμοί μου ήδη αυτοί θα τον κάνουν να νιώθει άβολα. Γιατί αφού κατέθεσε την αιματηρή του εμπειρία

στους συνταρακτικούς *Ανθρωποφύλακες*, γύρισε την πλάτη του σ' όλους όσους, μετά τη μεταπολίτευση, είτε καρπούθησαν το αίμα των άλλων είτε επαργύρωσαν τις πληγές τους.

Ο Κοροβέσης ακολούθησε μια υπόγεια, αθόρυβη, επώδυνη διαδρομή που μετέφερε τις αγωνίες του στη γλώσσα, στην έκφραση και στο ήθος: όχι, δεν έγινε ούτε επαγγελματίας γραφιάς ούτε διανοούμενος. Με πάθος έσκυψε πάνω στο μέγα πρόβλημα της ψυχής, δηλαδή της ζωής και πώς αυτή βιώνεται.

Δε θεωρώ τυχαίο το γεγονός πως ο Κοροβέσης κάποια στιγμή στράφηκε προς το παιδικό παραμύθι. Δεν ήταν ούτε φυγή ούτε υπεικφυγή: ήταν επιστροφή για τον ίδιο στις πηγές του λόγου και στις ρίζες της μνήμης: απόπειρα να καταλάβει τον κόσμο από την αρχή και από τις αρχές του.

Τώρα μας πυροβολεί με το τίμιο βλέμμα του από τη σκηνή του θεάτρου. Η Θεατρική Σκηνή του Αντώνη Αντωνίου μάς αποκαλύπτει τη θεατρική ματιά του Κοροβέση. Ο Κοροβέσης υπήρξε ηθοποιός: μετά τη μεταπολίτευση δεν ξαναπάτησε, αν δεν κάνω λάθος, το σανίδι. Ήταν επιλογή, όχι συγκυρία, νομίζω. Τώρα αυτή η επιλογή τον οδηγεί να καταγράψει τα αίτια που ώθησαν μερικούς συνανθρώπους μας να διαλέξουν ελεύθερα την αποχή και την αποτυχία. Το *Τάνγκο Μπαρ* του Περικλή Κοροβέση είναι οι νύχτες στην αθηναϊκή κόλαση.

Ο Κοροβέσης δεν ανακαλύπτει βέβαια καμιά νέα γραφή. Ακολουθεί τη δόκιμη φόρμα του μονόπρακτου και το δυαδικό σύστημα γραφής. Οι περισσότεροι σύγχρονοι συγγραφείς και εμμόνως οι Έλληνες γράφουν θέατρο για δύο πρόσωπα, και όταν είναι πολλά, στη διανομή διαλέγονται ανά δύο. Ο Κοροβέσης δραματουργικά παραπέμπει στο γνωστό μας νεορεαλισμό με τη φωτογραφική και φωνογραφική του καταγραφή: στις πιντερικές σχέσεις και στη δραματουργία του Άλμπι. Ιδεολογικά διαβλέπω επιρροές από τον Ζενέ και τα σχήματα του Σαρτρ για τον Ζενέ.

Πράγματι, ο Κοροβέσης μάς μιλά για την πλήρη αποτυχία. Οι δύο αντι-ήρωές του, ένας αποτυχημένος συγγραφέας κι ένας μπάρμαν-πρώην ηθοποιός, αλκοολικοί, ανέστιοι, αδιέξοδοι, έχουν φτάσει στο μηδέν, στον τοίχο, εκεί όπου απουσιάζει ακόμη και η ελπίδα. Ζουν με φαντασιώσεις, με συμφωνημένα ψέματα, βυθίζον-

ται συνειδητά στην καταστροφή, δημιουργούν ο ένας την κόλαση στον άλλον, απογυμνώνονται αδίστακτα και χαίρονται την αποτυχία τους.

Εδώ θέλω να μείνω. Γιατί αυτά τα δύο πρόσωπα έχουν παρελθόν, έχουν έργο, έχουν ταλέντο· δεν είναι άνθρωποι που απέτυχαν γιατί έβαλαν ψηλούς στόχους, γιατί εξαπατήθηκαν. Αντίθετα· η παραίτησή τους από την επιτυχία είναι συνειδητή επιλογή· είναι η εκδίκησή τους που φτάνει σε αυτοκολασμό. Εκδικούνται την εικόνα που οι άλλοι τους επέβαλαν. Εκδικούνται αυτοτιμωρούμενοι τον κόσμο της επιτυχίας, της συναλλαγής, της έπαρσης και της αλαζονείας. Καταστρέφοντας τον εαυτό τους, καταστρέφουν αυτό που οι άλλοι θέλησαν να τους επιβάλουν.

Είπα στην αρχή πως το μήνυμα είναι αφόρητο. Ο Κοροβέσης δεν κρίνει αυτούς τους ανθρώπους, δεν τους σαρκάζει· τους κατανοεί και τους δέχεται. Φαίνεται να πιστεύει πως καμιά αξία σήμερα, από αυτές που κυκλοφορούν στην αγορά του πνεύματος και της πολιτικής, δεν αξίζει να την έχεις και να την υπερασπίζεσαι.

Προσωπικά διαφωνώ ριζικά· αλλά όταν η διαπίστωση, η τοποθέτηση έρχεται από ανθρώπους σαν τον Κοροβέση, που μέτρησαν αυτές τις αξίες πάνω στο κορμί τους, τρέμω και ανησυχώ. Όταν τέτοιοι άνθρωποι πείθουν πως άδικα σχεδόν μαρτύρησαν, απελπίζομαι και διασκέπτομαι.

Ο Κοροβέσης και στο έργο του βέβαια το θεατρικό βρίσκει παρηγοριά στην επιστροφή· στην παιδικότητα. Πιστεύω όμως πως η λύση αυτή είναι ένας υπέρτατος σαρκασμός, το μαύρο χιούμορ του Κοροβέση, αν δεν είναι αφελής ρομαντισμός.

Εν πάση περιπτώσει ο Κοροβέσης καταθέτει άλλη μια φορά τη μαρτυρία του. Και είναι εξίσου συνταρακτική με τους *Ανθρωποφύλακες*... Είναι μια πράξη υπεύθυνη και τίμια.

Ελεύθερος τολμά· αυτό είναι η Αρετή του.

Όταν το μήνυμα είναι τόσο ωμό, δε θα καθίσω τώρα να γκριλιάξω, αν η γραφή μπορούσε να είναι λίγο πυκνότερη και τα γραφικά στοιχεία λιγότερα. Οι πράξεις ζωής (και τέτοιο είναι το *Τάνγκο Μπαρ*) δεν έχουν ύψος· έχουν ήθος. Μέσα στο κιτς (εμπροθέτως) σκηνικό του Λεακού, ο ίδιος ο Αντωνίου που σκηνοθέτησε το έργο και ο Τζουμάκης έστησαν δύο πρόσωπα έξοχα. Γε-

μάτα ανοχή, αγάπη, απελπισία, έρωτα Θανάτου και ταυτόχρονα κατάραση ενός λαθραίου ζην.

Στη γνωστή θεματική του έως τώρα θεάτρου μας ο Κοροβέσης άνοιξε ένα σκοτεινό λαγούμι. Αν βγάζει στο απόλυτο σκότος ή στο φως, ένας Θεός το ξέρει.

Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΣΟΠΟΥΛΟΣ

«Τα Νέα», 30 Μαρτίου 1987

ΑΠΟΠΕΙΡΑ ΕΠΑΦΗΣ...

Με περισσή αγάπη θυμούνται σχεδόν πάντα οι συγγραφείς το πρώτο έργο που έγραψαν και ανεβάστηκε στη σκηνή. Νιώθουν γι' αυτό μία «τριπερή συγκίνηση», σαν να είναι το πρώτο παιδί τους, αλλά και μία υπερηφάνεια, καθώς είναι το μέσο με το οποίο «εκπορθούν» ένα δύσκολο χώρο. Πολύ σπάνια, όμως, το κατατάσσουν στις πιο αξιόλογες δημιουργίες τους. Αφού, ειδικά αν «προχωρήσουν» στο γράψιμό τους, καταλαβαίνουν μετά πόσες αδυναμίες έχει συσσωρεύσει σ' αυτή την πρώτη τους προσπάθεια η «άγνοια», η «απειρία» σχετικά με τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληροί στην πράξη ένα κείμενο για να είναι ολοκληρωμένο θεατρικό έργο.

Φυσικά, δεν υπάρχει άλλος δρόμος «γνώσης», παρά μόνο ο δρόμος της «δοκιμής». Να παρουσιάζεται, δηλαδή, στη σκηνή το «πρώτο έργο», όταν σαν «υλικό» έχει τόσα αξιόλογα στοιχεία, ώστε να μην «προσβάλλεται» ούτε ο θεατής ούτε η έννοια του θεάτρου και, κυρίως, όταν τα στοιχεία του αυτά προδιαγράφουν τις πιθανότητες μιας «βελτιωμένης» συνέχειας. Και να αναμένεται η... συνέχεια μ' όλες τις γνώσεις και εμπειρίες της πρώτης «δοκιμής»...

Κάτω από μία τέτοια θεώρηση, είναι άξια επαίνου η Θεατρική Σκηνή του Αντώνη Αντωνίου, που ανέβασε το *Τάνγκο Μπαρ* του —γνωστού για τα πεζά του κείμενα— Περικλή Κοροβέση. Γιατί

ανέλαβε το βάρος της «δοκιμής» ενός «πρώτου έργου» (καθήκον που μάλλον τα υπερενισχυόμενα κρατικά θέατρα έχουν και όχι οι μικροί περιφερειακοί θίασοι). Και περισσότερο, γιατί έβαλε μία αρκετά σοβαρή «υποθήκη» για τη μελλοντική προσφορά του συγγραφέα στο θεατρικό χώρο.

Και είναι σοβαρή «υποθήκη» το *Τάνγκο Μπαρ*, για αρκετούς λόγους. Κατορθώνει, καταρχήν, να φτιάξει ανθρώπινους χαρακτήρες (τους δύο ήρωές του) μέσα από τους διαλόγους και τους μονολόγους. Χαρακτήρες που (ανεξάρτητα από τις πηγές ερεθισμάτων του συγγραφέα και τη σκηνική προσωποποίηση των ηρώων) δεν προσομοιάζουν με συγκεκριμένα σχήματα περιορισμένου βάθους και πλάτους, αλλά καλύπτουν κάτω από το μανδύα της μοναδικότητάς τους γενικότερες προεκτάσεις της ανθρώπινης φύσης.

Παράλληλα, με τη διαμόρφωση αληθινών χαρακτήρων (και μέσα από αυτούς), στο *Τάνγκο Μπαρ* πετυχαίνεται να προβληθεί εμφαντικά και μία «ατμόσφαιρα». Η ατμόσφαιρα της —υπόκωφης— «κούρασης». Της ψυχικής «εξάντλησης» μιας ολόκληρης γενιάς (στην οποία ανήκει και ο συγγραφέας) που είδε τις ελπίδες, τους αγώνες και τα όνειρά της κάποιων μόλις προηγούμενων εντονότατων δεκαετιών, να εκφυλίζονται μέσα στο τέλμα της «ήσυχης ζωής» και να γίνονται σημερινές ψευδαισθήσεις, χαμένες σε «καταναλώσιμα» εικοσιτετράωρα...

Απέναντι από τα θετικά του σημεία, όμως, το έργο έχει και τα αρνητικά, που το εμποδίζουν να γίνει ολοκληρωμένο θεατρικό κατασκευάσμα, ικανό να κερδίσει —πληθωρικά ή αγνά— το θεατή απ' αρχής μέχρι τέλους. Έτσι, συγκεκριμένα, εμφανίζει μία δραματουργική πλαδαρότητα, μία «σάρκα» συνεχούς λόγου χωρίς σκελετό, χωρίς διακυμάνσεις πλοκής, τέτοιες που θα συγκρατήσουν σε θεατρικό επίπεδο τους χαρακτήρες και την ατμόσφαιρα ώστε να μην καταποντιστούν στην επανάληψη, χωρίς πειστική εξέλιξη των επιμέρους συγκρούσεων, ώστε να μη μένουν απλές «κορόνες» και σχήματα λεκτικά. Και, εντέλει, σαν σύνολο μοιάζει πολύ με μονόπρακτο υποδηλωτικό κάποιων καταστάσεων, που από αστοχία επιμηκύνθηκε σε διαστάσεις μεγάλου έργου, δίχως να αποκτήσει και τη θεατρικότητά του...

Παρά τις κυρίαρχες αδυναμίες του *Τάνγκο Μπαρ*, πάντως, εί-

ναι, όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως, επαινετό το ανέβασμά του. Κι ακόμη πιο επαινετή είναι η δουλειά της Θεατρικής Σκηνης για την παρουσίασή του. Καθώς η σκηνοθεσία (του Αντώνη Αντωνίου) πλούτισε με νεύρο και δύναμη τα ρευστά διαδραματιζόμενα, διατηρώντας συνάμα την ιδιάζουσα ατμόσφαιρα του κειμένου. Και έστησε τους ηθοποιούς (μέσα στο ενδεικτικότερο σκηνικό του Γιάννη Λεακού), έτσι ώστε οι χαρακτήρες των ρόλων τους να επεκτείνονται και προς την πλευρά της «ζωτικότητας»...

Πράγμα που φάνηκε καθαρά και στην ερμηνεία. Καθώς, τόσο ο Δημήτρης Τζουμάκης όσο και ο ίδιος ο Αντώνης Αντωνίου (ο πρώτος μεταβάλλοντας την υποτονικότητα σε πυκνή έκφραση κι ο δεύτερος ενισχύοντας με πειστικότητα το περίγραμμα της εξωτερικής έντασης) έδωσαν πνοή στις μορφές που υποδύονται και άπλωσαν με συνέπεια το διάχυτο πνεύμα της «πίκρας» που διακρίνει αυτό το —πλημμυρισμένο από τις επιλεγμένες μουσικές του Παντ. Ιωσηφίδη— *Τάνγκο Μπαρ*...

ΒΑΙΟΣ ΠΑΓΚΟΥΡΕΛΗΣ

«Ελεύθερος Τύπος», 3 Απριλίου 1987

«TANGO BAR» ΣΤΗΝ ΟΔΟ ΝΑΞΟΥ

Η Θεατρική Σκηνή της οδού Νάξου, υπηρετώντας το καλλιτεχνικό θέατρο, ανήκει, χωρίς αμφιβολία, στις αξιόλογες θεατρικές σκηνές της Αθήνας.

Το *Tango Bar*, το πρώτο θεατρικό έργο του Περικλή Κοροβέση, αναπαριστάμεται με φανερό αγάπη από τους συντελεστές της Θεατρικής Σκηνης οι οποίοι αποδίδουν με ιδιαίτερη φροντίδα την επιφανειακή εντύπωση του έργου, με σκοπό να αναδυθούν οι βαθιές του δομές. Ο κ. Δ. Τζουμάκης και ο κ. Α. Αντωνίου «παίζουν το ένα-δύο» επιτυγχάνοντας τον στόχο του συγγραφέα, δηλαδή την ανάδυση του μηνύματος. Και το μήνυμα που κατακυλιέει

στην περιοχή των θεατών δεν είναι παρά το άπιαστο παιχνίδισμα ανάμεσα σε ορατό και άορατο, σε υλικό και άυλο. Ο Φώντας και ο Λάκης αποτελούν ένα ρόλο «double face», σχηματίζοντας έτσι δύο θεατρικούς ήρωες με μια συνείδηση. Είναι δύο ήρωες μπροστά σ' έναν καθρέφτη, παραδομένοι σε μιαν αέναη κούρσα προκειμένου ν' αγγίξουν το είδωλό τους. Ο ψυχισμός τους κατοικείται από το πανάρχαιο όνειρο της «άλλης ζωής», της τέλειας, της εκπλήρωσης, της πληρότητας. Ο συγγραφέας ονειρεύεται το τέλειο έργο που θ' αναδείξει το μοναδικό του ταλέντο, ο ηθοποιός ονειρεύεται τον τέλειο ρόλο... Η μία αυτή συνείδηση φτάνει κάποτε σ' ένα κρεσέντο κρίσης όπου αυτοσυγκρούεται, αυτοκατηγορείται, αυτοκαταγγέλλεται. Πώς μπορείς να παίξεις με το παζλ της σκορπισμένης σου ζωής; Ο Φώντας και ο Λάκης είναι δύο συμπαθητικές φιγούρες, κάποτε διασκεδαστικές, όσο διασκεδαστική μπορεί να είναι μια λεηλατημένη ύπαρξη. Μέσα τους βαθιά κινούνται πυρηντικοί και συνάμα μπεκετικοί ήρωες.

Η σκηνοθετική γραμμή του κ. Α. Αντωνίου ακολουθεί την κυματιστή αντίληψη της συνείδησης των δρώντων προσώπων και κάποτε φτάνει στην έξαρση και στο θεαματικό ξέσπασμα. Ο υπερκινητικός χαρακτήρας των σημείων της πλοκής έρχεται σε χτυπητή αντίθεση με τη στασιμότητα του συμβατικού χώρου ο οποίος, εντούτοις, περιέχει σημεία-δρώντες, που ανάγονται σε επίπεδα συμβολισμού.

Οι ερμηνείες των δύο ηθοποιών, του κ. Δ. Τζουμάκη και του κ. Α. Αντωνίου, αποδίδουν δυναμικά τις αιχμηρές αλήθειες του έργου. Άλλοτε βαδίζουν στην κόψη ενός ξυραφιού, άλλοτε προσπαθούν να ισορροπήσουν πάνω σ' ένα τεντωμένο σχοινί, κι άλλοτε βρίσκονται πεσμένοι κατάχαμα προσπαθώντας με αγωνία να συρράψουν κομμάτια από λόγια και σιωπές. Οι θεατές χειροκροτούν καθώς κλείνει η αυλαία κι όλα βυθίζονται στο σκοτάδι. Όμως, το φινάλε φυλάει την έκπληξη. Η αυλαία ξανανοίγει στο παιχνίδι της διαχρονικής προοπτικής και το χτες χτυπάει την πόρτα τού σήμερα. Ο Φώντας λέει πως είναι ο Λάκης που χτυπάει. Ίσως να 'ναι κι έτσι...

ΜΑΡΙΚΑ ΘΩΜΑΔΑΚΗ

«Η Εβδομή», 26 Απριλίου 1987

«ΤΑΝΓΚΟ ΜΠΑΡ»

Το θεατρικό έργο του Περικλή Κοροβέσι, *Τάνγκο μπαρ* προστίθεται —σαν ένα ακόμα επιτυχημένο ελληνικό έργο— σ' αυτά που ήδη παίζονται αυτή τη στιγμή στις αθηναϊκές σκηνές. Το διακρίνει μάλιστα μια αξιοπρόσεκτη θεματολογία, καθώς αγγίζει θέματα σύγχρονα, ίσως «ειδικά» (μια και μιλάει για δυο καλλιτέχνες), αλλά που η προβληματική της μπορεί να αφορά ένα κοινό πολύ ευρύτερο από αυτό των καλλιτεχνών και των διανοουμένων.

Η κοινωνική κρίση και το συνεπακόλουθο προσωπικό αδιέξοδο, δεν αφορά —δεν μπορεί να αφορά— μόνο κάποιους διανοούμενους και καλλιτέχνες. Ίσως όμως εκεί να βρίσκει κανείς ανθρώπους που νιώθουν το κοινωνικό και προσωπικό αδιέξοδο σε μεγαλύτερη ένταση. Ίσως σ' αυτό το χώρο βρίσκουμε έναν καθρέφτη προβλημάτων που αφορούν λίγο πολύ όλους μας.

Ηρωες του *Τανγκο μπαρ*, που παίζεται στη Θεατρική Σκηνή της οδού Νάξου, είναι ένας θεατρικός συγγραφέας και ένας τέως ηθοποιός και τωρινός ιδιοκτήτης ενός μπαρ. Οι δυο τους, αδελφικοί φίλοι, είχαν ασχοληθεί με το θέατρο, αλλά κάποια στιγμή βρέθηκαν, για διαφορετικούς λόγους ο καθένας, μακριά απ' αυτό. Ο πρώτος, στερεμένος από ιδέες, χάνεται από την «πιάτσα» του θεατρικού στερεώματος, ενώ ο δεύτερος —ο ηθοποιός— ανοίγει το μπαρ και βρίσκεται ξαφνικά με πολλά χρήματα, μπλοκαρισμένος απ' αυτά και τις απαιτήσεις τους, αλλά μακριά από τη θεατρική σκηνή.

Κάποιο βροχερό βράδυ, οι δυο φίλοι θα βρεθούν εναλλάξ πολύ κοντά αλλά και πολύ μακριά. Τους χωρίζουν οι διαφορετικοί χαρακτήρες, αλλά τους ενώνει η μοναξιά και η αγάπη τους για το θέατρο. Αίφνης, θα ξεδιπλωθούν τα προβλήματα μιας γενιάς που αντρώθηκε μέσα στη δικτατορία και πίστεψε φανατικά στα οράματα που ακολούθησαν τη μεταπολίτευση. Σήμερα, η ίδια γενιά βρίσκε-

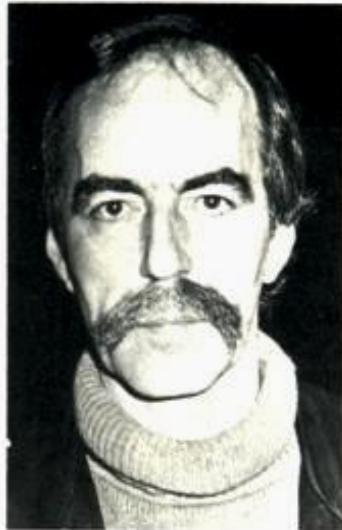
ται με το ένα πόδι βολεμένη και με το άλλο έτοιμη να ακολουθήσει καινούρια οράματα. Μόνο που —δυστυχώς—αυτά τα οράματα σπανίζουν πλέον...

Ο Περικλής Κοροβέσης, στο πρώτο του αυτό θεατρικό έργο, χρησιμοποιεί ένα διάλογο χυμώδη, έξυπνο, σύγχρονο. Αγγίζει, άλλοτε σκληρά και άλλοτε με περίσσια τρυφερότητα, τα προβλήματα που βασανίζουν τη γενιά του και που μοιάζουν πολύ περισσότερο υπαρξιακά παρά οικονομικά, με τη στενή έννοια του όρου.

Ο Αντώνης Αντωνίου, που σκηνοθέτησε και συμπρωταγωνιστεί στο έργο, αποδεικνύει για άλλη μια φορά πόσο καλός ηθοποιός είναι, και μάλιστα σ' ένα ρόλο τελείως διαφορετικό απ' αυτούς που συνήθως ερμηνεύει. Σαν σκηνοθέτης δημιουργεί στην παράσταση την ψυχρή ατμοσφαιρικότητα του ψυχαναλυτικού δράματος, αναπόσπαστα δεμένη με το χιούμορ και τη ζεστασιά μιας γενιάς που ακόμα ψάχνει δρόμους επικοινωνίας.

Πλάι του ο Δημήτρης Τζουμάκης, στο ρόλο του ηθοποιού, δίνει «κόντρες» ερμηνείας με τον Αντωνίου. Από τη μια «σκληρός» επιχειρηματίας —με την ασφάλεια που συνεπάγεται το χρήμα— κι από την άλλη εύπλαστος, ευαίσθητος ηθοποιός, που φλέγεται να ξαναπέσει στη σκηνή.

Τα σκηνικά του Γιάννη Λεακού είναι έξυπνα και λειτουργικά. Τι άλλο είναι εξάλλου τα κόκκινα διακοσμητικά πανιά του μπαρ, από μια «επανάσταση», που απ' τους δρόμους βρέθηκε ξαφνικά στα μπαράκια, για άλλους προδομένη, για άλλους περπατώντας, βήμα το βήμα, κάποιους διαφορετικούς δρόμους...

Ο Περικλής Κοροβέσης γεννήθηκε το 1941 στο Αργαστόλι. Σπούδασε θέατρο με τον Δημήτρη Ροντήρη, σημειολογία με τον Roland Barthes και παρακολούθησε μαθήματα του Pierre Vidal-Naquet. Έγγραψε τα βιβλία «Ανθρωποφύλακες», «Κοινός Τόπος», «Περιγραφή: ACCTTGA + TCGAACT» (με 25

ζωγραφίες του Χρόνη Μπότσογλου), «Γύρω από το νησί η Θάλασσα» τα παιδικά «Η συνέντευξη των ζώων» (μουσική Γιώργου Κουρουπού), «Ο Γιαννάκης και η Μαρδίτσα» και τα θεατρικά «Tango Bar» και «Αταμ Αλ'ακ» (σε μουσική Π. Περράκη).